

گاتها

سروده های اهورائی زرتشت

پژوهش:

دکتر خسرو خزاعی (پردیس)

چاپ و پخش از:

کانون اروپائی برای آموزش جهان بینی زرتشت

بروکسل - بلژیک

Copyright © 2006, by Khosro Khazai
All rights reserved

Published by:

European Centre for Zoroastrian Studies

7, Galerie de la Reine, 1000 Brussels - Belgium

Tel/ Fax +32-2/374.92.60

WebSite: www.gatha.org E.mail: info@gatha.org

ISBN 2-930473-02-9

نقش پشت جلد: الهامی از نقش فروهر

فروهر زرتشت از سر زمینی که او سبز و آباد گردانیده، اکنون بسوی نور در پرواز است. از پشت نمیتوان گفت که آیا این فروهر زن است یا مرد، چون او هم زن است و هم مرد، نماد برابری زن و مرد در آئین زرتشت .
سه ردیف پَر هر بال آن نماد اندیشه نیک، گفتار نیک و کردار نیک می باشد. در دست چپ او حلقه مهر است که نماد پیمان ها می باشد و دست راست او جهت روشنائی را نمایان میکند.

او پیمان خود را با اهورا مزدا برای آموزش مردمان به یک زندگی خوشبخت و یک سرزمین آباد به انجام رسانده و اکنون به سوی او باز میگردد.

نقاشی از **سام** بر پایه پیشنهادی از **دکتر خسرو خزاعی (پردیس)**

رایانه ، کارشناس و رایزن فنی: **آزاد اقوامی**

ویراستاری: **روحین دانش**

ISBN 2-930473-02-9

چاپ: بلژیک

ارمغان به سروران گرامی

منوچھر فرهنگی و ارباب مهربان زرتشتی،

کہ با داد و دھش خود آئین پر فروغ زرتشت رادر

جھان گسترش میدھند.

یاد آوری درباره شیوه نوشتن چندی از واژه های پارسی در این کتاب

خط یا دبیره ای که ما امروز با آن زبان پارسی رامی نویسیم از خط های سامی مانند آرامی و نباتی سرچشمه گرفته است. پس از سده هفتم میلادی این خط بوسیله اعراب تحول پیدا کرد و به کشورهای زیر فرمانروائی آنها منتقل گردید.

این خط که از نخست برای زبان های سامی ساخته شده تعداد زیادی نوا(صوت) را با خود حمل می کند که برای نمایش واژه های زبان امروزی پارسی که از ریشه هند و اروپائی هستند کاملاً بی فایده می باشند. از آن جمله: ذ، ض، ص، ط، ق هستند.

بهمین جهت در این کتاب کوشش شده (تا آنجا که امکان دارد) واژه های پارسی یا نامها را مانند گذاشتن، پذیرفتن، صد، افلاطون... که بدون هیچ علتی با ذ، ص، ط یا ق... نوشته شده اند با ز، س، ت، یا غ نوشته شوند. برای نمونه، گذاشتن، گذاشتن و صد، سد نوشته خواهند شد. این عمل هم منطقی تر و هم ساده تر می باشد و امید است که سایر پارسی نویسان هم در آینده این شیوه نگارش را برای آسان کردن کار نویسندگان و خوانندگان گسترش دهند.

باشد تا از کسانی باشیم که
جهان را هردم نو کنند و تازه گردانند .

گاتها. سروده سوم بند ۹

درباره این نسخه از گاتها و سپاسها

پیروان آئین **زرتشت** به معجزه باور ندارند، ولی اگر کسی در جستجوی معجزه ای باشد، همین بس که «**سروده های اهورایی زرتشت**». پس از پیمودن زمانی نزدیک به ۴۰۰۰ سال و پس از گزشتن از هزاران بلندی و پستی تاریخی، دست نخورده و یک پارچه و با همان تازه گی و شادابی، درست آن گونه که از زبان بزرگ آموزگار. **زرتشت** بیرون آمده بدست ما برسد. و این در حالیکه این سخنان در زمان سروده شدن هیچکدام نوشته نشده، و افزون بر آن، زبان این سروده ها بیش از ۲۰۰۰ سال بدست فراموشی کامل سپرده شده بود. با این حال هیچ واژه ای یا جمله ای از آن کم یا زیاد نشده است! این پدیده در تاریخ فرهنگها و تمدن ها کم مانند است.

سروده های این زبان فراموش شده را موبدان زرتشتی از بر کرده و در درازای سده ها آنها را، سینه به سینه، به سده ۳ میلادی رساندند و در آن زمان خطی برای آن درست کردند تا گویش و تلفظ آن فراموش نشود.

۱۵۰۰ سال بعد یعنی در سده ۱۸ میلادی پژوهشگر فرانسوی **انکتیل دوپرون** با استفاده از کشف زبان سانسکریت که کتاب مقدس هند، **ریگ ودا** با آن نوشته شده بود، کلید زبان **اوستا** و سرانجام **گاتها** را با کوشش های پیگیر پیدا نمود.

از آن پس تا به امروز سدها دانشمند، زبان شناس و زرتشت شناس از کشور های گوناگون واژه به واژه **گاتها** را مورد بررسی و پژوهش قرار داده و

تعداد بیشماری کتاب و مقاله در باره آن نوشته اند. با این حال هنوز بسیاری ناهمگونی و نارسائی، بویژه در زمینه واژه های کلیدی وجود داشت که میبایستی دوباره مورد بررسی و پژوهش قرار میگرفت و با زبانی ساده و روان به علاقه مندان ارائه میگرددید.

با این آرمان است که من با بهره گیری از انبوهی از کار و زحمت ۲۰۰ ساله کسانی که در این راه زندگانی خود را گذاشتند، کوشش کرده ام تا با تجربه نزدیک به ۳۰ سال آموزش و پژوهش دانشگاهی خود در زمینه زرتشت شناسی، برگردان این سروده های مقدس و اندیشه برانگیز را تازه تر کرده و آنها را هر چه بیشتر به اندیشه بزرگ آموزگار، **زرتشت** نزدیک کنم. باشد تا در آستانه هزاره سوم نسل نوین بتواند بهترین سودها را از آن ببرد.

در این راستا اجازه میخواهم بهترین سپاسهای خود را به استادان ارجمند و سروران گرامی زیر (زنده یا درگذشته) که از پژوهشهای پر ارزش آنها بزرگترین سود و بهره را گرفته ام ارمغان نمایم:

ابراهیم پورداود (ایران)، علی اکبر جعفری (ایران)، حسین وحیدی (ایران) آبتین ساسانفر (ایران)، موبد فیروز آزرگشسب (ایران)، موبد رستم شهزادی (ایران)، دژ ایرانی (هند) انکتیل دو پرون (فرانسه)، مارتین هوگ (آلمان) کارل گلدنر (آلمان)، ژک دوشن گیمن (بلژیک)، استانلی اینسلر (آمریکا)، لورنس میلز (انگلستان)، جیمزدار مستتر (فرانسه)، ایرج تاراپوروالا (هند) دستور فرامرز اردشیربود و پیلو ناووتی (هند) چتند موهن چترچی (هند).

باشد که نام همه کسانی که در سراسرجهان برای شناساندن این آئین پر فروغ گام برداشته یا برמידارند جاودانه در تاریخ ثبت و در دلها ماندگار شود.

خسرو خزاعی (پردیس)

درباره گاتها

گاتها که به معنی سروده ها و در برگیرنده ۱۷ سروده اندیشه برانگیز بزرگ آموزگار **زرتشت** است، تنها کتاب آسمانی برخاسته از ایران، و یکی از گرانبهارترین گنجینه های فرهنگ جهانی می باشد.

شاید این بخت خوب ایرانیان بود که این سروده های بی همتا و پیشبرنده از سرزمین آنها برخیزد تا به جهان روشنی بخشد.

واژه به واژه این کتاب اهورائی، نزدیک به ۴۰۰۰ سال پیش از زبان بزرگ آموزگار **زرتشت** بیرون آمده، راه پرنشیب و فراز هزاره های زمان را پیموده و با همان تازگی و شکوفائی و زیبائی، بی هیچ کم و کاستی به دوران ما رسیده است.

برای نگهداری و نگهداری از این ۱۷ سروده آسمانی ایرانیان آنرا در درازای بیش از ۲۰۰۰ سال در لابلای بخشی از **اوستا** بنام **یسنا** که دارای ۷۲ بخش است جای دادند.

این هفده سروده که در پنج وزن و آهنگ شعری ساخته شده اند و دارای ۲۳۸ بند میباشند بخشهای ۲۸ تا ۳۴ و ۴۳ تا ۵۱ و ۵۳ را که به هر کدام «هات» میگویند درست میکنند. تمام سروده های جاودانی این کتاب دوروبر ۶۰۰۰ واژه می باشند.

زبانی که جهان آموزگار، **زرتشت**، با آن **گاتها** یا سروده های خود را بیان کرده، لجه یا گویشی از زبانهای آریائی است که در ۳۷۰۰ سال پیش در منطقه ای در ایران آن زمان، که امروز بخشی از شمال خاوری ایران، باختر افغانستان و جنوب تاجیکستان را درست می کند رایج بود.

این زبان نه تنها سرچشمه زبان پارسی که امروز مردم ایران و سایر

کشور های پارسی زبان با آن گفتگو میکنند است، بلکه سرچشمه بیشتر زبانهای کنونی اروپائی می باشد.

واژه «گات» بمعنی «سروده» بصورت «گاه» وارد دستگاه های موسیقی ایرانی، مانند سه گاه، چهار گاه، راست پنجگاه. شده، و نام «موسیقی گاهانی» که به موسیقی سنتی میگویند از همین واژه سرچشمه گرفته است.

زبان **گاتها** کم کم در درازای سده ها از میان رفت، با اینکه تا پایان دوران هخامنشیان هنوز فهمیده میشد و کسانی بودند که با آن زبان آشنائی داشتند و گفتگو می کردند.

در این دوران بیشتر گفته ها و نوشته هائی که در رابطه با آئین **زرتشت** بود در کتابهای گوناگون که گفته میشود ۲۱ نسخه یا نسک بوده جمع آوری و در کتابخانه های بزرگ نگهداری میشدند.

با حمله اسکندر مقدونی و رخدادهای تاریخی بعدی و به آتش کشیدن این کتابخانه ها یا دستبرد به آنها این کتابها نابود شدند. و کم کم زبان **گاتها** هم به کلی فراموش شد.

اگر موبدان زرتشتی، که درود جاودانه ما به آنها باد، نبودند تا این سروده های مقدس را از بر کرده و با هزاران فداکاری نسل به نسل به دوران ما برسانند، امروز جهان، بزرگترین سرچشمه فرهنگی خود را از دست داده بود و برای ایرانیان بزرگترین فاجعه را درست کرده بود.

در دوران اشکانیان، برای بازسازی فرهنگی و هویتی ایرانیان که با حمله اسکندر در هم شکسته شده بود، دوباره گردآوری نوشتار های زرتشتی که به هرسوئی پراکنده شده بودند از سرگرفته شد.

در سده سوم میلادی، در زمان ساسانیان، برای اینکه شیوه تلفظ و گویش این زبان فراموش شده هم از یاد نرود موبدان و دانشمندان آن دوره خطی را ساختند که با آن بتوانند **گاتها** را با همان لهجه زمان **زرتشت** بنویسند.

این خط که بی هیچ گمانی، کاملترین خط جهان است، در ساده ترین نوع خود، از ۴۸ حرف درست شده که ۱۴ حرف آن صدادار می باشد و میشود هر واژه ای را در هر زبانی درست با همان تلفظ و گویش نوشت. خط گاتها از راست به چپ نوشته میشود و هر واژه ای بوسیله یک نقطه از هم جدا میگردد.

براستی باید به نبوغ کسانی که این خط را ساختند و به دانش آواشناسی آنها هزاران آفرین گفت.

حرفهای صدادار کوتاه

اوستایی	فارسی	اوستایی	فارسی
𐬀	آ	𐬀	ا
𐬁	ای	𐬁	اِ
𐬂	او	𐬂	اُ

حرفهای صدادار بلند

اوستایی	فارسی	اوستایی	فارسی
𐬃	آ	𐬃	اَ
𐬄	ای	𐬄	اِ
𐬅	او	𐬅	اُ (در بینی)
𐬆	اُ (بلند) نی	𐬆	اِ

حرفهای بی صدا

اوستایی	فارسی	اوستایی	فارسی	اوستایی	فارسی	اوستایی	فارسی
𐬇	ب	𐬇	ب	𐬈	خ	𐬈	ش
𐬉	پ	𐬉	د	𐬉	غ	𐬉	ک
𐬊	ت	𐬊	ذ	𐬊	ف	𐬊	ن
𐬋	ث	𐬋	ر	𐬋	ک	𐬋	ی
𐬌	ج	𐬌	ز	𐬌	گ	𐬌	ی
𐬍	چ	𐬍	ژ	𐬍	م	𐬍	اَنگ
𐬎	خ	𐬎	س	𐬎	ن	𐬎	نگ
𐬏	خ	𐬏	ش	𐬏	و	𐬏	ش

خط اوستایی که گات ها را با آن نوشته اند

به این خط «دین دبیره» میگویند.

با فراموش شدن زبان **گاتها**، هرکس تعبیر و تفسیری از چیزهایی که هنوز از گفته های **زرتشت** در یادها بود میگفت. خرافات آنها وارد شد و چیزهای

شگفت آوری ساخته گردیدند و در این شرایط کم کم فلسفه ها و دین های پیش از زرتشت مانند زروانی به پیش آورده شدند و فلسفه ها و دین های دیگر مانند مانی گرائی و مزدک گرائی ساخته شدند.

بیشتر گفته ها، و نوشته هائی که در زمان فراموشی زبان **گاتها** بوسیله نویسندگان گمنام ساخته و پرداخته شده بودند در کتابی کلی به نام **اوستا** یعنی «دانش درونی» گرد آوری شدند.

امروز ما کمتر از یک سوم از ۲۱ نسکی را که در زمان هخامنشیان وجود داشت داریم. بقیه در حمله عربهای مسلمان سوخته و نابود گردیدند.

خوشبختانه تنها بخش مقدس و آسمانی **اوستا**، یعنی **۱۷ سروده زرتشت**، **گاتها**، در سینه های ایرانیانی که زرتشتی ماندند، نگهداری شد.

امروز، «**گاتها**» تنها کتابی از گفته های **زرتشت** است که در دست ما می باشد و بر همه مردمان جهان است که از این گرانبهاترین میراث بشریت نگهبانی کنند.

چکیده گاتها را میتوان بصورت زیر بازگو کرد:

هدف از زندگی، شاد و خوشبخت زیستن میباشد. دوروبر ۷۰ بار واژه شادزیستن و خوشبختی در **گاتها** تکرار شده است. مهمترین آرمان زرتشت، رهائی زمین و جاندارانی که در آن زندگی میکنند از ستم و خشم و بیدادگری و آموزش یک زندگی آرام و خوشبخت و ساختن یک جامعه پیشرو و آباد می باشد.

این آرمان مقدس را **زرتشت** از نخستین بند **گاتها** تا واپسین آن همراهی میکند تا به مردمان بیاموزد چگونه در این کره خاکی میتوان یک زندگی خوشبخت را پی ریزی نمود و در شادی و شادمانی، جاودانه به جهان مینوی و سرای پر از روشنائی اهورامزدا پیوست.

«با دستهای برافراشته، ای مزدا،
بتو نیایش میکنم،
و با فروتنی از تو درخواست خوشبختی دارم.
باشد که همه کردارهای من،
با خرد و اندیشه نیک،
و هماهنگ با آئین راستی انجام گیرد
تا تو را خشنود،
و روان زمین بارور را خوشبخت سازم».

«پس، ای مزداهورا
با اندیشه نیک به سوی تو می آیم.
تا در پرتو راستی،
خوشبختی هر دو جهان، مادی و مینوی
را به من بشناسانی،
تا بتوانم آنرا به همراهان خود
بشناسانم».

گاتها، سروده یکم بند های ۱ و ۲

بر پایه این آموزش، خوشبختی و شادزیستن میسر نیست مگر اینکه همگان
در جامعه از جمله جانوران و گیاهان بتوانند شکوفا شده و با شادی و آرامش
زندگی کنند.

پس هرکس باید در خوشبخت کردن دیگران و شکوفا ساختن این جهان
کمک کرده و با کوشائی شرکت نماید.

«خوشبختی از آن کسی است
که بدیگران خوشبختی رساند»

گاتها، سروده هشتم، بند ۱

برای رسیدن به این آرمان، مردمان باید نخست ساختمان بندی جهان اهورائی را آنگونه که در گاتها از آن سخن رفته، بشناسند و اندیشه و گفتار و کردار خود را با آموزشهای آن هماهنگ کنند. بزرگ آموزگار، **زرتشت** با اندیشه ژرف خود، راز کارکرد دقیق و درست این قانون را پیدا کرد و آنرا برای مردمان جهان در سروده های جاودان خود «**گاتها**» بازگو نمود.

ساختمان بندی جهان اهورائی:

ساختمان بندی جهان اهورائی بر سه ستون جاودان **اندیشه نیک**، **گفتار نیک** و **کردار نیک** بنا گردیده و. بالاترین و برترین رده در این ساختمان بندی، خدائی است یکتا، که نام او **اهورامزدا** است. واژه **اهورامزدا** بصورت های **اهورا**، **مزدا**، **مزداهورا** و **اهورامزدا**، بیش از ۲۰۰ بار در **گاتها** تکرار شده. «**اهورا**» به معنی «هستی آفرین» و «**مزدا**» بمعنی «برخرد» یا دانش بزرگ و یا دانای بزرگ برگردان شده اند. **فردوسی** در شاهنامه اش واژه «**اهورامزدا**» را «**خدای جان و خرد**» ترجمه کرده که از دیدگاه نویسندگان این نوشتار بهترین ترجمه میباشد:

«بنام خداوند جان و خرد
کزین برتر، اندیشه برنگزرد»

در **جهان بینی زرتشت**، **اهورامزدا** خدائی است که «سرچشمه خرد» میباشد و **خرد** را در جهان هستی برتر و بالاتر از همه چیز استوار نموده. بنابراین، نخستین ویژگی برای پی ریزی یک زندگی خوشبخت و ساختن یک جهان آباد بهره گیری از نیروی «**خرد**» می باشد. در **جهان اهورائی** هر زن و مردی میتوانند راه زندگی خود را **آزادانه**، گزینش کنند، پس کسانی که خواهان بهره گرفتن از نیروی **خرد** میباشند،

ناگزیرند راهی را گزینش کرده که آنها را بسوی سرچشمه آن که **اهورامزداست**، راهنمایی نماید.

«**خرد**» یعنی نیروی تمیزدادن خوب از بد، راستی از دروغ، دادگری از بیدادگری، اندیشه و گفتار و کردار پیشبرنده از اندیشه و گفتار و کردار پس برنده، آرامش از تشویش، شادی از افسردگی، عشق از نفرت، آبادگری از ویرانگری، رسائی و تکامل از باز دارندگی...

«**خوب**». یعنی نیروهائی که انسانها را به سوی خوشبختی و خرسندی و آرامش ببرند و «**بد**» یعنی نیروهائی که مردمان را به سوی درماندگی و تشویش و غمزدگی بکشند.

پس **خرد** برتر از هر دانشی است. چون دانشی که **خرد** آنرا رهبری نکند، ویران کننده است. و برعکس دانشی که از **خرد** پیروی نماید خوشبخت کننده و آباد گر می باشد.

جهانی که **اهورامزدا** آفریده، جهانی است همیشه در حال دگرگونی و پیشرفت. هیچ چیزی در این جهان ثابت نیست. نیرو های آفریننده و سازنده و افزاینده این جهان را هر دم به پیش میبرند و نو و تازه میگردانند. به این نیروها «**سپنتامینو**» میگویند. و مردمان باید در این پیشرفت و نوسازی و تازه گردانی و خوشبخت کردن این جهان با نیروهای **سپنتامینو** همگام گردیده و در روند آفرینش با **اهورامزدا** همکاری نمایند.

اهورامزدا، دارای **شش فروزه** یا نیروی مینوی می باشد، که هر کدام نقشی مهم و بنیادین در ساختمان بندی **جهان اهورائی** دارند و زنان و مردان برای خوشبخت زیستن ناگزیرند بسوی آنها رفته و آنها را در هستی خود آمیخته کنند. این **فروزه ها** را به اضافه **خرد** که در هستی آفرین ادغام شده، در نوشتارهای اوستائی **امشاسپنتا** یعنی **نیروهای هفت گانه پیش برنده** و **افزاینده** نامیده اند. بعدها این واژه به **امشاسپندان** و سپس به **سپندان** تبدیل گردید.

برای به نمایش گذاشتن برابری کامل زن و مرد در آئین **زرتشت**، از این شش فروزه از دیدگاه دستور زبان، سه تا مادینه «مونث» و سه تا نرینه «مذکر» می باشند. حتی واژه **اهورامزدا** در ترکیب دستوری خود از دو ویژگی مردانه (اهورا) و زنانه (مزدا) برخوردار است. در این کتاب، ما فروزه های اهورامزدا و واژه های کلیدی را با حرف بزرگ نوشته ایم.

• نخستین فروزه اهورائی (**راستی**) است و این قانونی است که نظام جهان هستی را درست میکند و آنرا بسوی روشنائی جهت میدهد. در واژه شناسی **گاتها** به آن «**اشا**» میگویند که ۱۶۲ بار از آن نام برده شده است. این واژه در زمان هخامنشیان به «**ارتا**» تبدیل گردید.

به اندیشه و گفتار و کرداری که با قانون «**اشا**» هماهنگ و همراه شده «**نیک**» میگویند چون پیشبرنده است. و هر چه که واژگون و در تضاد با قانون جهانی «**اشا**» باشد به آن «**بد**» گفته میشود. چون این تضاد نه تنها بازدارنده است و از پیشرفت جلوگیری میکند، بلکه مردمان را به سوی دروغ و تشویش و خشم و ستم و غم زدگی و جامعه را بسوی بیدادگری و پس ماندگی میکشاند.

در زبان پارسی واژه **اشا** به «اردیبهشت» تبدیل شده است.

• دومین فروزه **اهورامزدا** «**اندیشه نیک**» است که به زبان گاتائی به آن «**وَهومن**» میگویند و از آن ۱۲۷ بار نام برده شده. در زبان پارسی این واژه به «**بهمن**» تبدیل گردیده.

«**اندیشه نیک**» اندیشه ای است که راه مردمان را به سوی «**راستی**» یا «**اشا**» جهت میدهد. و اندیشه «**بد**» اندیشه ای است که مردمان را به فریب و کژراهی انداخته و آنها را از «**راستی**» منحرف میکند.

اندیشه ای میتواند نیک باشد که خود را از بند آموزشهای نادرست آزاد کرده و بتواند **آزادانه** میان نیروهای ناسازگار گزینش کند. در **گاتها** با روشنی تمام آمده که هر زن و مردی باید بتوانند آئین و فلسفه و شیوه زندگی خود را با آزادی کامل و به دلخواه خود برگزینند:

«ای مزدا»

زمانی که تو در آغاز با اندیشه خویش

تن و خرد و وجدان برای ما آفریدی

و جان به تن ما دمیدی

و ما را به گفتار و کردار توانائی دادی،

خواستی که ما باور و آئین خود را

به دلخواه خود برگزینیم،»

گاتها، سروده ۴ بند ۱۱

• سومین فروزه **اهورامزدا**، نیروی **چیرگی و فرمانروائی به خود** است که در زبان گاتایی آنرا «**خشتر**» می نامند و در پارسی امروزی به آن شهریور میگویند.

این فروزه، نیروی فرمانروائی به سهشهای (احساسات) ویرانگر در جهان درونی خویشتن است که ما آنرا در این کتاب «**نیروی خودچیرگی**» نامیده ایم. واژه **خشتر** در گاتها ۶۴ بار تکرار شده است.

• چهارمین فروزه **اهورامزدا**، «**آرامش**» است که به زبان گاتایی آنرا «**آرمئیتی**» می نامند و در **گاتها** ۴۰ بار تکرار گردیده.

«**آرامش**» نتیجه ای است از چیرگی به خود و به سهشهای ویرانگر درونی. در زبان پارسی واژه آرمئیتی به «اسفند» تبدیل شده.

• پنجمین فروزه **اهورامزدا**، «**رسانی و تکامل**» است که به زبان گاتائی «**هه اوروتات**» نامیده میشود و در زبان پارسی امروزی آنرا «**خرداد**» می نامند.

جهانی که **اهورامزدا** آفریده، همیشه در حال رسائی و تکامل است. در این جهان هیچ چیز ساکن و مرده نیست. همه چیز در حال جنبش و دگرگونی است، و هدف از آفرینش انسانها، همکاری با اهورامزداست تا او را در بهتر و تازه کردن و پیشبردن جهان یاری دهند.

واژه «**هه اوروتات**» ۱۱ بار در **گاتها** تکرار شده.

• ششمین فروزه **اهورامزدا**، «**جاودانگی**» است که پس از گام رسائی و تکامل جای گرفته. در زبان گاتائی به آن «**آمرتات**» میگویند که در پارسی امروزی به «**امرداد**» تبدیل گردیده است. این واژه که بیشتر با واژه «**هه اوروتات**» همراه است ۱۴ بار در **گاتها** تکرار گردیده.

جهان مینوی اهورامزدا، جهانی است بی مرگ و جاودانه که آرمان نهائی است. در این جهان مینوی رهروان آئین **زرتشت** در پردیس اهورائی که به آن «**سرای سرود**» میگویند جاودانه جایگزین میگردند. سرائی که فروغ اهورائی برای همیشه به آن خواهد تابید.

زرتشت آئینی را که برای مردمان جهان به ارمغان آورد «**وجدان روشن**» نامید و سروده های خود را در «**گاتها**» «**مانترا**» یعنی «**سخنان اندیشه برانگیز**» خواند و خود را «**مانتران**» یعنی «**گوینده سخنان اندیشه برانگیز**» نامید.

ویژگیها و ارزش ها در گاتها

فروزه ها و نیروهائی که **زرتشت** از آنها در **گاتها** سخن میراند، نه پند و اندرز هستند و نه دستور و فرمان. آنها پدیده هائی می باشند که **زرتشت** در پهنه های بیکران اندیشه خود درباره جهان هستی شناخت و برای مردمان به ارمان آورد تا آنها با این نیروها بینش خود را بسازند.

زنان و مردان آزادی کامل دارند که آنها را بپذیرند یا نپذیرند. پذیرفتن آنها «ثواب» نخواهد داشت و نپذیرفتن آنها «گناه» به حساب نخواهد آمد. چون این دو واژه در **گاتها** به کار برده نشده اند. در عوض **گاتها** همیشه از هماهنگ کردن خود با قانون راستی و در برابر آن نبرد با دروغ سخن گفته است. و این **آزادی در گزینش** میان هم آهنگی با **راستی** و یا هم آهنگی با دروغ است که از هر زن و مردی نه تنها یک انسان دینامیک، یعنی انسانی که در سرنوشت خود شرکت میکند، خواهد ساخت بلکه از او یک مرد یا زن مسئول به وجود خواهد آورد که در درازای زندگی مسئولیت رفتار و کردار خود را بدوش بگیرد.

شیوه آموزشی زرتشت

آموزش های **زرتشت** بر پایه بر انگیختن اندیشه، تکان دادن مغز و گسترش و تازه و نو کردن دیدگاه در برابر زندگی پی ریزی شده اند. شیوه ای که بزرگ آموزگار، **زرتشت**، در **گاتها** بکار می برد، روش «**پرش و پاسخ**» است.

او هیچ چیزی را تا زمانی که با **خرد** خود در نیابد نمی پذیرد. و برای پی بردن به درست بودن یا نادرست بودن هر چیزی، از پیش پا افتاده ترین رویداد

زندگی تا بزرگترین پدیده های جهان هستی، او «می پرسد» و «می پرسد» و باز هم «می پرسد» و تا پاسخ نگیرد آرام نمیشیند. او میداند که هیچ چیزی نباید در تاریکی بماند. چون تاریکی است که اندیشه را آشفته کرده و دروازه ها را بر دروغ و خرافات باز میکند. **زرتشت** در سراسر سروده نهم در **گاتها** پرسش میکند و پاسخ میخواهد، و در سراسر کتاب **گاتها** او نزدیک به ۱۰۰ پرسش می نماید. ولی **زرتشت** از که می پرسد؟ و از که پاسخ میخواهد؟ روش او فرورفتن در اندیشه است، فرورفتن تا جایی که بیشتر از آن ممکن نیست. و در ژرفناترین نقطه از اندیشه است که او بی پرده با **اهورامزدا**، یعنی **سرچشمه خرد**، رودررو میشود و از او میپرسد و پاسخ میگیرد.

او میخواهد بداند زندگی چیست؟ مفهوم زندگی کدام است؟ جهت زندگی به چه سوئی است؟ راز پی ریزی یک زندگی خوشبخت چگونه است؟ رخدادهای زندگی چگونه شکل میگیرند و سرچشمه آنها کجا هستند؟ او تمام این پرسشها را از اهورامزدا میکند. او باز میخواهد بداند، چه کسی سازنده زمین و ستارگان و خورشید و ماه است. چه کسی بوجود آورنده راستی و اندیشه نیک می باشد. او می پرسد، «ای **اهورامزدا**، برای کی تو این جهان بارور و شادی بخش را آفریده ای؟» و باز میپرسد «ای **اهورامزدا**، سرچشمه یک زندگی خوشبخت در کجاست و چیست پاداش آنکه در جستجوی این چنین زندگیست؟» بمن بگو، بمن بگو، بمن بگو ای **مزداهورا**. با پرسش و پاسخ است که **زرتشت** دیدگاه خود را در برابر جهان هستی می سازد و بر پایه این دیدگاه است که آموزشهایش را در **گاتها** پی ریزی میکند.

از این روست که در سراسر **گاتها** کوچکترین تناقض و دوگانگی و ناهمگونی بچشم نمیخورد و هیچ تاریکی وجود ندارد. همه چیز مانند آب چشمه شفاف و مانند روز روشن است.

انجمن مغان

بزرگ آموزگار، **زرتشت**، نزدیک به ۴۰۰۰ سال پیش، نخستین «**انجمن جهانی خردگرایان**» را بنیان گذاشت و نشستهای گفتگو و پرسش و پاسخ درباره زندگی، خوشبختی، و جهان آفرینش را بر پایه های روشن اندیشی و خردگرایی پی ریزی نمود. او این انجمن را «**انجمن مغان**» نامید.

مغ یا «Maga» به معنی «**خرد گرا**»، «**آزاده**» و «**بزرگ**» می باشد. آنها کسانی بودند که خود را از زنجیرهای خرافات و فریب رها کرده و بسوی سرچشمه **خرد** و دانائی برای پی بردن به راز آفرینش روی آورده بودند. بهمین جهت **زرتشت** آنها را بعنوان نخستین هسته جنبش بزرگ خردگرایی و از یاران نزدیک خود برگزیده بود.

در **سروده های اهورائی گاتها**، **زرتشت** ۷ بند را ویژه **مغان** کرده و آنها را با بهترین واژه ها ستوده است. این بندها عبارتند از: سروده ۲ بند ۱۱؛ سروده ۶ بند ۷؛ سروده ۱۱ بند ۱۴؛ سروده ۱۶ بند ۱۱؛ سروده ۱۶ بند ۱۵؛ سروده ۱۶ بند ۱۶؛ سروده ۱۷ بند ۷.

زرتشت کسی را دوست خود میداند که به **انجمن مغان** کمک کند و از **اهورا مزدا** میخواهد که به او یاری داده تا بتواند سخنان خود را نیز بیرون از **انجمن مغان** بگوش مردمان برساند.

پاداشی را که **زرتشت** به **انجمن مغان** نوید میدهد «**سرای سرود**» است که در **گاتها** همان بهشت اهورائی میباشد.

«ای مزدا،

کیست آن دوست بکرنگی که
به زرتشت اسپنتمان یاری دهد؟
او کسی است که در پرتو
راستی و اندیشه نیک
به انجمن مغان کمک می رساند».

گاتها: سروده ۱۶ بند ۱۱

«ای مزدای بهترین،

به سوی من آی و خود را به من بنمای،
تا در پرتو راستی و اندیشه نیک.
سخنان خود را نیز بیرون از انجمن مغان
به گوش دیگران برسانم»

گاتها: سروده ۶ بند ۷

«پاداشی که زرتشت،

به انجمن مغان نوید داده است،
سرای سرود است،
که از آغاز،

گاتها: سروده ۱۶ بند ۱۵

جایگاه رسیدن به اهورامزداست»

در انجن مغان، زرتشت را «پیر» یا «بزرگ آموزگار» می نامیدند و همین لقب بود که بیش از سه هزار سال بعد، حافظ شیرازی آنرا در بسیاری از اشعار خود بصورت «پیرمغان» وارد کرد و در «دیر» یا «خرابات» مغان نور خدا را دید و تمام دانش خود را از «پیرمغان» دریافت نمود.

«در خرابات مغان نور خدا می بینم   این. عجب بین که چه نوری ز کجا می بینم»
«از آن به دیر مغانم عزیز میدارند   که آتشی که نمیرد همیشه در دل ماست»
«تا زمیخانه و می نام ونشان خواهد بود   سر ما خاک ره پیر مغان خواهد بود»
«حلقه پیر مغانم ز ازل در گوش است   ما همانیم که بودیم و همان خواهد بود»
«پیر مغان حکایت معقول می کند   معذورم ار محال تو باور نمی کنم»
«حافظ جناب پیر مغان جای دولتست   من ترک خاکبوسی این در نمی کنم»

سه نیایش بنیادین در آئین زرتشت

اگر چه جشنهای فراوانی که در آئین **زرتشت** هستند همگی یک نوع نیایش می باشند ولی سه نیایش بنیادین زیر را میتوان در هر زمان و مکان اجرا نمود. از جمله: در برابر زیبایی یک طلوع یا یک غروب آفتاب، در برابر یک دشت و دمن شاداب و پر از گل، در برابر آتش، در برابر هر گفتار و کردار آفرین برانگیز، در مراسم های گوناگون، چون سدره پوشی، زاد روز، همسر گزینی یا یک پیروزی در زندگی وغیره.

هیچ دستور و شیوه ویژه ای هم برای اجرای این نیایشها وجود ندارد. هر کس میتواند با میل خود - با صدای بلند یا آرام، با آهنگ یا بی آهنگ آنها را اجرا نماید.

۱- آشم و هو

راه یکی است و آنهم راستی است،

راستی خوشبختی است،

و خوشبختی از آن کسی است

که راستی را تنها برای راستی بخواهد.

۲- یتا آهو

همانگونه که سرور هستی (اهورامزدا)،
که جهان را بر راستی استوار کرده
باید گزینش کرد و نیایش نمود،
بهمان سان هم
راهبری که با آموزشهای خود
جهان را
بسوی خوشبختی میبرد
باید گزینش کرد و ستود.
این دو دهش برگزیدن را
اندیشه نیک ارمغان کرده.
تا کارهای زندگی بنام اهورامزدا
و بنام مردم انجام گیرد.

۳- ینگه هاتام

زنان و مردانی را می ستائیم
که اندیشه و کردارشان
با فریب و دروغ بیگانه است.
چون اهورامزدا،
از درون و اندیشه همگان آگاه می باشد.
و همه چیز را
با میزان و درستی داوری میکند.

درباره زرتشت و خانواده او

نام **زرتشت** در **گاتها زرتوشترا**، به معنی **ستاره زرین درخشنده** میباشد. **زرتشت** در ششم فروردین ۳۷۷۳ سال پیش، (۱۷۶۷ پیش از میلاد) در «سرزمین آریاها» در بخشی میان شمال خاوری ایران، باختر افغانستان و جنوب تاجیکستان چشم به جهان گشود. «**پلین**» دانشمند و مورخ رومی سده یکم مینویسد، «**زرتشت**، نخستین کودکی بود که با لبخند به دنیا آمد». و در **اوستا** آمده که «**زرتشت** با لبخند به دنیا آمد، با لبخند زندگی کرد و با لبخند از جهان رفت» او به جهان لبخند زد تا جهان هم به او لبخند زند.

نام **پدر زرتشت پوروشیپا** و مادرش **دُندوا** از خانواده **اسپنتمان** است. بزرگ آموزگار، زرتشت با **هُوویی** ازدواج کرد و دارای شش فرزند شد: سه دختر به نام های **فَرنی**، **تَریتی** و **پورچیستا**، و سه پسر به نام های **ایست** و **سَتر**، **اوروتَتر**، و **هُورِچیترا** آموزگار **زرتشت** استادی بنام **کُروش برزین** بود.

او در سن ۳۰ سالگی یعنی ۳۷۴۴ سال پیش (۱۷۳۸ پیش از میلاد)، با پی بردن به بزرگترین راز هستی، یعنی راز خوشبخت ساختن و شکوفا کردن زمین و جاندارانی که در آن زندگی میکنند، جهان بینی اهورائی خود را در **گاتها** به دنیا شناساند.

بدن فیزیکی **زرتشت** در سن ۷۷ سالگی از جهان دیده فروبست و روان مقدس او در پردیس اهورائی که در **گاتها سرای سرود** نامیده شده جاودانه به **اهورامزدا** پیوست. تا کنون آرامگاه او کشف نشده.

زرتشت. اروپا و آغاز دانش زرتشت شناسی

«من از دیروزم و من از امروزم
ولی بخشی از من از فرداست،
از پس فرداست و از همیشه است،
آنچنان گفت زرتشت». **فردریک نیچه**

بر خلاف کشورهای زادگاه زرتشت (ایران، افغانستان و تاجیکستان) در اروپا بیش از دویست سال است که آموزش و پژوهش درباره اندیشه و **جهان بینی** زرتشت به گونه علمی آغاز شده و امروز در دانشگاهها بخش جا افتاده ایست. هدف اروپاییان از این آموزش و پژوهش پی بردن به ریشه و بن زبانی، فلسفی، فرهنگی و هستی شناسی خود میباشد.

اگر بیش از سه هزار سال است که نام **زرتشت** بعنوان یک نام مقدس وارد ضمیر ناخودآگاه ایرانیان و مردمان آسیای میانه شده، همین نام بیش از دو هزار و پانصد سال است که بعنوان «بالاترین نماد دانش» وارد ضمیر ناخودآگاه اروپاییان گردیده.

فیثاقورث دانشمند بنام یونانی خود را شاگرد **زرتشت** می پنداشت و **ارستو** فیلسوف دیگر یونانی که شاگرد **افلاتون** بود در کتاب خود «فلسفه» مینویسد که تمام دانش افلاتون از **زرتشت** گرفته شده. بطور کلی تمام دانشمندان و فیلسوفهای یونان باستان خود را شاگرد مکتب **زرتشت** دانسته اند و نوشته های خود را به او پیوند داده اند. (ژک دوشن گیمن: پاسخ غرب به زرتشت، اکسفورد ۱۹۵۸: رم افنان: تاثیر زرتشت بر اندیشه یونان: نیویورک ۱۹۶۵: ژ. فرل: تاثیر زرتشت و اندیشه زرتشت بر فرهنگ غرب، سیدنی ۱۹۷۷).

در آن دوره، یعنی در سده های پنجم و چهارم پیش از میلاد مسیح، ایرانیان (که مردمان آسیای میانه امروزی را هم در بر می گرفتند) با پی ریزی نخستین امپراتوری جهانی که از ۲۸ کشور درست شده بود امور دنیا را اداره میکردند و شاید بهمین علت بود که یونانیان شیفته جهان بینی زرتشت که فلسفه هستی شناسی ایرانیان بود شدند.

(مری بویس: تاریخ زرتشت گرایی، لندن، ۱۹۸۹ جلد دوم رویه ۲۸۰-۲۸۲). بنا به نوشتارهای تاریخ نویسان کهن و امروزی، با تحول فرهنگی ژرفی که زرتشت در میان ایرانیان بوجود آورد، آنها آزادمنش ترین اندیشه ها را در میان ملت های امپراتوری گسترش دادند و در این راستا نخستین قانون حقوق بشر (فرمان آزادی) را بنگارش در آوردند. چون زرتشت به آنها آموخته بود که «حقیقت از آن هیچ کشور، هیچ ملت و هیچ نژادی نیست».

(ژرار ایزرایل: کورش بزرگ، پاریس ۱۹۸۷: افلاتون: قانونها، بخش سوم، پارسیان ۶۹۳ و ۶۹۴).

و در همین زمینه بود که پس از آزادی یهودیان از اسارت بوسیله کورش بزرگ، ساختن معبد اورشلیم بوسیله داریوش بزرگ و گردهم آوری تورات بوسیله خشایار شاه، پیامبران یهودی همچون ایسای، ژرمی، ازقیل ودانیل، کورش بزرگ را در تورات «فرستاده خدا و پیام آور آزادی» خواندند.

در فرمان آزادی کورش که ۲۵۴۳ سال پیش با خط میخی روی استوانه بزرگی نوشته شده که ۱۵۰ سال پیش کشف شد این جمله ها آمده اند:

«انسانها آزادند که هر خدایی را که دلخواه آنها بود بپرستند، آنها آزادند که در کشور دلخواه خویش زندگی کنند، همگی باید در آرامش و صلح زندگی نمایند».

(وایلرلز: ترجمه استوانه کورش از خط میخی، ۱۹۷۴: ی. کیله: تفسیر نوشتار استوانه کورش، ۱۹۷۳).

این نخستین انقلاب انسانگرایی و آزادیخواهی در تاریخ بود. تمام نوشتارهای تاریخی نشان میدهد که چه اندازه این انقلاب جهان را به پیش کشاند. آداب و رسوم یهودیان که پیش از آن خشن و با قربانی جانوران بیگناه همراه بود، با

وارد شدن اندیشه بزرگ آموزگار، زرتشت در دین آنها دگرگون شد و بعدها بر دین مسیحیت تاثیر بنیادین گذاشت. ملت‌های گوناگون امپراتوری آداب و رسوم خود را توانستند حفظ کنند و زنها هم تراز مردان شدند. «پل دوبروی» زرتشت شناس معروف فرانسوی می نویسد:

«تحوالی که زرتشت در فرهنگ آن زمان به وجود آورد زندهای ایرانی را در تمام زمینه ها هم تراز مردان کرد و زنها از چنان آزادی برخوردار شدند که نظیر آنها در هیچ جایی از دنیای باستان نمیتوان یافت. در آن زمان یونانیها با زنان خود مانند برده رفتار میکردند و ارستو میگفت زن نمیتواند روح داشته باشد». (پل دوبروی: تاریخ فلسفه زرتشت، پاریس ۱۹۸۴ رویه ۱۱۰). همین نویسنده در چند رویه جلوتر کتاب خود مینویسد: «هیچ صفحه ای از کتابهای تاریخ نمیتواند گواه دهد که یک نفر به زور به اندیشه زرتشت وارد شده باشد. اگر جز این بود زمانی که ایرانیان امپراتوری جهانی درست کرده بودند، یونان و هند و مصر و تمام خاورمیانه و نیمی از آفریقا زرتشتی شده بودند».

پس از در هم پاشیده شدن امپراتوری هخامنشی در سده سوم پیش از میلاد، علاقه و شیفتگی دانشمندان یونانی به زرتشت حتی از دورانی که ایران امپراتوری جهانی داشت بیشتر شد. این شیفتگی به جایی رسید که هیچ فیلسوف یا دانشمندی را در این دوره در یونان نمیتوان پیدا کرد که برای وجهه دادن به کار و پژوهش علمی خود آنها را به زرتشت نسبت نداده باشد. اعتبار گرفتن از زرتشت بعنوان «بالاترین نماد در همه دانشها» به جایی رسید که حتی دانش ستاره شناسی و کیمیاگری را هم به او نسبت دادند! (مری بويس: تاریخ زرتشتگرایی، لندن ۱۹۸۲ پوشینه دوم رویه ۴۹۱-۵۶۵. ژ-دوشن گیمن: پاسخ غرب به زرتشت، رویه ۱۲ و-۱۴).

شیفتگی به زرتشت به اندازه ای در اروپا رواج پیدا کرد که حتی با از میان رفتن یونان فرو ننشست. با پیدایش امپراتوری روم دانشمندان رومی مانند فیلسوفان یونانی برای اعتبار دادن به کارهای خود از نام زرتشت تا جایی که میتوانستند استفاده کردند.

پس از سده یکم میلادی دین رسمی در امپراتوری روم مهر ستایی (میترایزم) شد. مهرستایی که در جهان بینی زرتشت هضم شده بود و یکی از بخشهای اوستا را درست میکرد از ایران به اروپا رفت و برای ۴۰۰ سال در سراسر این قاره گسترده شد بگونه ای که امروز در انگلستان، آلمان، سوئیس، اسپانیا، ایتالیا و یونان بیش از ۶۰۰۰ معبد میترا یا «مهرابه» کشف شده. (فرانس کومن: نوشته ها و مانده گارها در باره راز میترا، بروکسل ۱۸۹۶ دو جل د، ی.گرشن تیچ: سروده های اوستایی در باره میترا، کیمبریج ۱۹۵۹).

در سده چهارم میلادی، مسیحیت در امپراتوری روم کم کم گسترش پیدا کرد، ولی چون دین نوپایی بود و هیچ آداب و رسوم ویژه ای نداشت تمام آداب و رسوم مهرستایی را در خود هضم کرد.

تاریخ ۲۵ دسامبر را که تاریخ زادروز میترا بود که ایرانیان آنرا «شب یلدا یا بلندترین شب سال که در ایران ۲۱ دسامبر است» میگویند تاریخ زادروز مسیح قرار دادند. درخت کاج و سرو را هم که مهرستایان با آن مراسم شب یلدا را تزیین میکردند وارد رسوم خود کردند. میترایزم هفت رده یا گام برای پیشبرد روان و دنیای مینوی داشت که استاد رده هفتم را پیر یا پدر میگفتند. واژه پدر وارد مسیحیت شد و کشیش را پدر خواندند. همچنین میترایزم بعدها پایه ای شد برای ساختن فرامسونری در اروپا که از سده هفدهم به بعد گسترده شد.

با اینکه در گاتها از میترا نامی برده نشده ولی بخش دهم اوستا همه در باره میترا می باشد.

در ایران و کشورهای آسیای میانه از سده سوم میلادی به آن سو کم کم اندیشه زرتشت بعنوان یک جهان بینی واپسین دوران خود را می پیمود.

زبان گاتها فراموش شده بود و دین زروانی که «زمان را بالاتر از هر چیز می پنداشت» و دینی بود که پیش از زرتشت وجود داشت، خزنده وار جایگزین جهان بینی زرتشت شده بود. جنگهای تمام نشدنی میان ایران و رم هر دو امپراتوری را ناتوان کرده بود. و در این زمان بود که در سده هفت میلادی عربهای مسلمان با یورش خود به ایران که ۲۰۰ سال به درازا کشید فرهنگ ایرانی را در هم شکستند، کتابها را به آتش کشیدند و جهان بینی زرتشت که هنوز کمی از آن پا برجا مانده بود به دست فراموشی سپرده شد.

اگر در ایران و کشورهای آسیای میانه آتش زرتشت به خاموشی گرایید، در اروپا هیچگاه پژوهش و علاقه درباره اندیشه زرتشت کم نشد. حتی در قرون وسطای مسیحیت که تبلیغات ضد زرتشت بعنوان یک نماد ضد دین به اوج خود رسیده بود، روشنگران و خردگرایان اروپا دوباره زرتشت را بعنوان یک ابزار نبرد بر علیه کورگرایی و اختناق و خرافات به میان آوردند.

در سده پانزدهم میلادی یکی از بزرگترین فیلسوفان دوران رنسانس یا رستاخیز فرهنگی اروپا، گرگوری پلوتن که نفوذ سیاسی زیادی هم در دربار امپراتوری بیزانس به دست آورده بود کوشش کرد که جهان بینی زرتشت را جایگزین سه دین یهودی، مسیحی و اسلام که در جنگ همیشگی باهم بودند بکند. با اینکه بسیاری از دولتمردان و خردگرایان آن زمان با او همراه شدند اما در این راه پیروز نشد. ولی توانست اندیشه زرتشت را وارد مکتب افلاتونی فلورانس (ایتالیا) بکند و آنرا پایه ای برای انقلاب رنسانس در اروپا گرداند و انسانگرایی (هومنیزم) را پی ریزی کند.

(ژ. دوشن گیمن: پاسخ غرب به زرتشت، روبه ۴، ح. لوی: انجمن زرتشت در امپراتوری رم، ۱۹۸۵ روبه های ۹۹ به بعد).

در دوران رنسانس و پس از آن، گرایش به زرتشت در میان روشن بینان اروپایی نه تنها کم نگردید بلکه بیش از پیش گسترده شد و بُعد دیگری به خود گرفت.

ولی سده ها بود که زبان زرتشت یعنی زبان گاتها فراموش شده بود و هر چیزی که از زرتشت گفته میشد نقل قول از دیگران بود.

بنابراین میبایستی به پژوهش پرداخت و زبان او را از نو کشف کرد. در سده هفدهم زبانشناس فرانسوی، انکتیل دو پرون، پس از ۱۵ سال کوشش سرانجام زبان اوستا را کشف کرد و آنرا در سال ۱۷۷۱ در سه جلد در پاریس به چاپ رسانید.

ولی، اوستا سخنان زرتشت نبود. این کتاب از نوشتارهای پراکنده ای درست شده بود که سده ها پس از مرگ زرتشت حتی در دوران اسلامی بوسیله نویسندگان گمنامی نوشته شده بود. با این حال این کشف سرو صدای زیادی در اروپا به پا کرد و شور و هیجان بسیاری بوجود آورد.

خردگرایان اروپا در اوستا ابزاری را پیدا کردند که با آن میتوانستند دوباره در برابر خرافات کلیسای مسیحیت مبارزه کنند.

آنها میگفتند «حقیقت دیگر در انحصار کلیسا نیست. حقیقت را هم میتوان در یک آئین آریایی بسیار کهن تر از مسیحیت پیدا کرد».

در این نبرد روشنگرایان و فیلسوفهای بزرگ اروپائی مانند *ولتر*، *گوته*، *گریم*، *دیدرو*، *وون کلیست*، *بایرون*، *وورتسمیت*، *شلی*، *نیچه* و بسیاری دیگر وارد میدان نبرد شدند و نقاشان و آهنگسازان بزرگ هم به آنها پیوستند. آهنگساز بزرگ فرانسوی *ژان فیلپ رمو* اپرای معروف خود را بنام «زرتشت» ساخت *امدئوس موزار* دیگر آهنگساز بزرگ، زرتشت را در اپرای خود «نی سحرآمیز» آورد و *ریچارد اشتراوس* سمفونی خود را بنام «آنچنان گفت زرتشت» در شکوه زرتشت آفرید.

(برای فهرست کامل نام و نوشتارهای نویسندگان و هنرمندان بالا به کتاب *ژ، دوشن گیمن*: پاسخ غرب به زرتشت، رویه ۱۶-۱۷ مراجعه کنید).

اینگونه برخوردها سبب گردید که کشیشان در برابر اوستا جبهه بگیرند و بگویند که ترجمه دوپرون ترجمه ایست دروغین که برای کوبیدن کلیسا به میدان آورده شده!

در برابر این ادعا سایر زبان شناسان هم از چهار گوشه اروپا وارد این نبرد اندیشه ای شدند. تنها سه سال بعد زبان شناس آلمانی کلوکرز با ترجمه دیگری از اوستا به دویرون حق داد و ثابت کرد که ترجمه او درست است. با این حال این نبرد به علت مقاومت کشیشان سی سال به درازا انجامید. سرانجام تمام دانشمندان و زبان شناسان آن زمان در اروپا درست بودن اوستا را تایید کردند و این کتاب برای همیشه وارد آموزشهای علمی و دانشگاهی گردید.

با اینکه این پیروزی بسیار مهم بود ولی هنوز مساله سخنان زرتشت روشن نشده بود. در سال ۱۸۶۱ زبان شناس معروف مارتین هوگ که درباره اوستا پژوهش گسترده ای را آغاز کرده بود متوجه شد که ۱۷ بخش از ۷۲ بخش از یسنای اوستا (یسنای بخشی از اوستا است) به زبانی نوشته شده که از سایر بخشها بسیار کهن تر و شیوه نگارش آن به گونه ای دیگر است. او بزودی پی برد که این زبان، زبان پارسی کهن است که نزدیک به دو هزار سال میشد که از یادها رفته بود.

سده ها بود که موبدان زرتشتی این ۱۷ بخش را از بر کرده و بدون اینکه معنی آنها را بدانند بعنوان سرود های مقدس در نیایشگاه ها میخواندند. هوگ با کمک گرفتن از زبان سانسکریت که تازه در هند کشف شده بود، این ۱۷ بخش را از بقیه اوستا جدا و سپس ترجمه کرد.

پژوهشهای زبانشناسی و تاریخی بعدی بگونه ای شگفت آور ثابت کرد که این ۱۷ بخش یا ۱۷ سروده اندیشه بر انگیز نزدیک به ۴۰۰۰ سال پیش بوسیله بزرگ آموزگار، زرتشت سروده شده و واژه به واژه آن از زبان خود او بیرون آمده است.

با اینکه ترجمه گاتها در آغاز با نادرستی های زبان شناسی زیادی همراه بود. ولی این کشف دروازه بزرگی را بروی تاریخ اندیشه، فلسفه و تمدن جهانی گشود و ریشه بسیاری از دینها و فلسفه های بی که فرهنگ جهانی را ساخته اند روشن کرد.

چند سال پس از ترجمه گاتهای زرتشت، یکی از بزرگترین فیلسوفان اروپا فردریک نیچه در سال ۱۸۸۳ شاهکار معروف خود «آن چنان گفت زرتشت» را در چهار جلد نوشت. این کتاب که امروز به تمام زبانهای دنیا ترجمه شده دیدگاه اروپاییان را نسبت بزندگی زیور و کرد و فرهنگی نوین و مدرن را که تا امروز ادامه دارد به این قاره ارمغان نمود.

از آن پس نوشتارهای بسیاری بوسیله پژوهشگران غربی درباره تاثیر آئین زرتشت بر فرهنگ باخترزمین و دینهای یهودی و مسیحی و پیدایش رنسانس و مکتب هیومینیزم یا انسانگرایی در اروپا نوشته شد. از جمله کتابها و مقاله های مهمی که در این زمینه میتوان نام برد: «ریشه های دین ما (مسیحی) در ایران باستان» بوسیله لورنس میلز استاد دانشگاه اکسفورد.

(انگلستان) در سال ۱۹۱۰، شارل اوتن، زرتشت، میترا و ریشه های آریائی مسیحیت، (فرانسه) ۱۹۳۵، ژ.و. کارتر، آئین زرتشت و تاثیر آن بر دین یهودی ۱۹۱۸ (آمریکا)، ژک دوشن گیمن، پاسخ غرب به زرتشت، اکسفورد ۱۹۵۸ و بیش از ۲۵۰ کتاب و مقاله دیگر درباره تاثیر آئین زرتشت بر فرهنگ باختر از زمان فیثاقورث (سده ۵. پیش از میلاد) تا سده بیستم نوشته شد. اگر تا آن زمان تمام این پژوهش ها بوسیله استادان و پژوهشگران غربی در سطح دانشگاهی انجام میشد، در سال ۱۹۷۶ این جریان حالت دیگری به خود گرفت.

در این سال، دومین شخصیت جهان کاتولیک پس از پاپ، کاردینال فرانز کونیک، اسقف بزرگ وین (اتریش) با ایراد یک سخنرانی فراموش نشدنی زیر عنوان «تاثیر آئین زرتشت بر فرهنگ جهان» همه را به شگفتی واداشت. این نخستین بار بود که پس از ۲۰۰۰ سال تبلیغات و جبهه گیری مسیحیت در برابر زرتشت شخصیتی به این مهمی از دنیای مسیحی، با دانشی شگفت آور از تاثیر بنیادین جهان بینی زرتشت در جهان و بویژه در ادیان یهودی و مسیحی سخن می راند.

او در این سخنرانی دو ساعته و تاریخی، در برابر ۳۰۰ نفر از استادان و پژوهشگران و شخصیت‌های فرهنگی و سیاسی که از سراسر دنیا به ایران آمده بودند گفت «بهترین بخشهای انجیل، کتاب مقدس مسیحیان، از اندیشه زرتشت سرچشمه گرفته و انجیل مدیون ایران است».

او ادامه داد «پژوهشگران گوناگون تاریخ ادیان، بویژه در آلمان کوشش کرده اند تا نقطه به نقطه ثابت کنند که مسیحیت از ایران سرچشمه گرفته است. ولی نکته ای که روشن می باشد اینست که هرکسی بخواهد عیسی و محمد را بشناسد، باید در جهان بینی زرتشت وارد شود. نقشی را که ایران در تاریخ ادیان بازی کرده است، خیلی بیشتر از آن است که بسیاری تصور میکنند».

متن این سخنرانی، به چهار زبان فارسی، انگلیسی، فرانسه و آلمانی، بصورت کتابچه درآمده و در سطح گسترده ای بوسیله «کانون اروپائی برای آموزش جهان بینی زرتشت» پخش گردیده است.

کاردینال که زبان گاتها را به خوبی میدانست، با دلاوری آمیخته با دانشی بزرگ، کوشش کرد تا به دوهزار سال جبهه گیری دنیای مسیحی در برابر زرتشت پایان دهد.

ای مزداهورا!

به من بیاموز تا به دیگران بیاموزم،

و بگویم چگونه میتوان

یک زندگی شاد و خوشبخت را

پی ریزی نمود.

گاتها: سروده یکم، بند ۱۱

گاتها

سروده های اهورایی زرتشت

سرود یکم (یسنا. هات ۲۸)

نیایش زرتشت به اهورا مزدا و در خواست نیرو برای خوشبخت کردن زمین بارور

۱- با دستهای بر افراشته، ای **مزدا**.
بتو نیایش میکنم،
و با فروتنی از تو درخواست خوشبختی دارم.
باشد که همه کردارهای من،
با **خرد و اندیشه نیک**.
و هماهنگ با آئین **راستی** انجام گیرد،
تا تو را خشنود
و روان زمین بارور را خوشبخت سازم.

۲- پس، ای **مزداهورا**،
با **اندیشه نیک** به سوی تو می آیم.
تا در پرتو **راستی**.
خوشبختی هر دو جهان، مادی و مینوی
را به من بشناسانی،
تا بتوانم آنرا به همراهان خود بشناسانم.

۳- ای راستی.

و ای اندیشہ نیک.

من برای شما سرودہ های میسریم

کہ پیش از این کسی نسرودہ،

و در این راستا،

آنها را بہ **اھورامزدا**

و بہ کسانی کہ نیروی **خود چیرگی** را

در جهان درونی خویش فرمانروا کردہ،

و بہ گام **آرامش** پا نہادہ اند

ارمغان میکنم.

پس بسویم آئید، و راز یک زندگی

شاد و خوشبخت را بہ من بیاموزید.

۴- من کہ روانم را با **اندیشہ نیک**

ہم آہنگ کردہ ام،

میدانم کہ ہر کاری در **راہ اھورامزدا**

انجام گیرد پاداش خواهد داشت.

پس

تا زمانی کہ نیرو و توان دارم

بہ دیگران می آموزم

کہ در **راہ راستی** بکوشند.

۵- ای **راستی**، کی تو را خواهم دید؟
من که **اندیشه نیک** را دریافته ام،
کی میتوانم راهی را
که بسوی **اهورای** پیشبرنده می‌رود پیدا کنم
و به سروش راه نمای **مزدا** گوش فرا دهم؟
با چنین نیروی روشنی بخش است
که ما،
دروغ را در دروغکاران خواهیم شکست
و آنها را وادار به گزینش
بخش پر فروغ زندگی خواهیم نمود.

۶- ای **اندیشه نیک**.
بسوی من آی، و زندگی درازی را
که **مُهر راستی** به آن خورده
به من ارمغان کن.
ای **مزداهورا**.
با سخنان پر فروغ خود،
بمن [زرتشت] و همراهانم،
پشیمانی پر توانت را نمایان کن،
تا بتوانم به دشمنی دشمنان خود پیروز گردم.

۷- ای راستی.

پاداشی را کہ ارمغان اندیشه نیک است

بما ارزانی دار،

و تو ای آرامش.

آرزوهای گشتاسب

و همچنین مرا بر آورده ساز.

و سرانجام ای **مزدا**.

به ہمگی ما توانائی بخش تا بتوانیم

پیام تورا

با پیروزی در جهان گسترش دهیم.

۸- با دلدادگی ای **اھورا**.

به سوی تو نیایش میکنم.

تو کہ بهترین و بہتر از همه

و با بہترین **راستی** ہماہنگ هستی،

از تو میخواہم

کہ بہ فراشوستر ارجمند،

بہ من و بہ همه رھروان راہ تو

بہترین **اندیشه نیک** را

جاودانہ ارمغان کنی.

۹- ای اھورا.

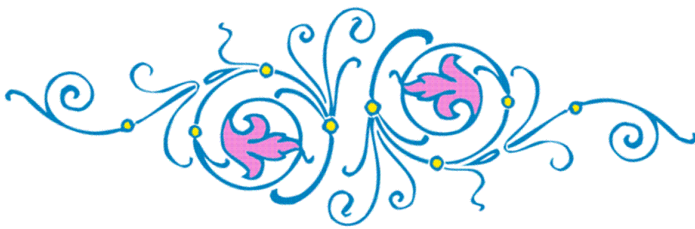
باشد کہ ہیچگاہ با بہرہ برداری نادرست،
از پادشہائی کہ بما ارزانی کردہ ای
تو را دل شکستہ نکنیم،
و راستی و اندیشہ نیک را نیازاریم.
ما در نیایش بہ تو،
ہمگی دست بہ دست ہم دادہ ایم،
چون تورا
بالاترین سرور برای ستایش میدانیم.

۱۰- ای مزد اھورا،

آرزوی کسانی را کہ تو میدانی
ہماہنگ با راستی و اندیشہ نیک ہستند
بر آورده کن،
و بہ آنها
پاداشی را کہ شایستہ آنهاست ارزانی دار.
میدانم کہ تو،
سخنانی را کہ از عشق سرچشمہ گرفته
بی پاسخ نخواہی گذاشت

۱۱- ای مزداھورا.

بمن کہ ہمیشہ آئین راستی و اندیشہ نیک را
کردار خود کردہ ام بیاموز،
تا مینوی اندیشہ تو را
آنگونہ کہ از ژرفنای تو برمی خیزد،
و سخنان تو را
آنگونہ کہ از زبان تو بیرون می آیند،
بہ دیگران بیاموزم،
و بگویم چگونہ میشود
یک زندگی خوشبخت را پی ریزی کرد.

سروده دوم (یسنا.هات ۲۹)

**بر گزیده شدن زرتشت به آموزگاری جهان
تا خوشبختی را به زمین ستمدیده باز گرداند**

۱- روان زمین میگردید و به تو گله میدارد،
چرا مرا آفریدی؟
که مرا به اینگونه ساخت؟
و که اینهمه
خشم و سنگدلی و گستاخی را به من چیره نمود؟
و اکنون
چه کسی جز تو میتواند مرا پشتیبان باشد؟
مرا بسوی خوشبختی راستین راهنمائی کن.

۲- **اهورا** از **راستی** رای زنی کرد و پرسید:
آیا تو رها کننده ای می شناسی؟
رهبری که بتواند
زمین غمزده را به سوی خوشبختی ببرد؟
و اگر چنین کسی هست آن کس کیست؟
کسی که ما او را پشتیبان شده
و به او توان درهم شکستن دروغ دروغ گویان
و ستم ستمکاران را بدهیم.

۳- راستی به پاسخ گفت:

من در جهان

هیچ توانمندی که بخشی از او را بیدادگری

درست نکرده باشد نمی شناسم.

براستی ندانم کیست آن کس

که پشتیبان راستکردار

در برابر دروغکار باشد.

اگر چنین توانمندی را یافته‌ام

بی درنگ بسوی او خواهم شتافت

و از او درخواست یاری خواهم نمود.

۴- مزداهورا

آن آگاه ترین آگاهان،

خوب میدانند که پیروان خدایان دروغین

در گذشته چه ها نمودند،

و در آینده نیز چه ها خواهند کرد.

چون اوست تنها داور،

پس خواست او،

همان خواهد شد.

۵- پس من و روان زمین بارور
با دستهای بر افراشته به **اهورا** نیایش میکنیم
و از **مزدا** میپرسیم:
«آیا برای درستکارانی
که در میان تبهاران زندگی میکنند
آینده ای وجود دارد؟»

۶- و **اهورامزدا**، هستی بخش خرد،
در برابر این پرسش، پرسشی دگر میکند:
«آیا تو یک رهبر یا یک آموزگاری
که **خرد** را با **راستی**
هماهنگ کرده باشی شناسی؟»
«مگر آرمان آفریدگار جهان
برای به هستی آوردن تو این نیست که
نگهدار و نگهبان جهان باشی؟»

۷- از این روی،
اهورامزدا، هماهنگ با **راستی**،
پیامی اندیشه برانگیز برای پیشرفت جهان
و برای نگهبانی کسانی
که نیاز به نگهبانی دارند آماده کرد،
و از **اندیشه نیک** رایزنی نمود:
«کیست آنکس که بتواند به مردم یاری دهد؟»

۸- «من تنها یکی را میشناسم،
که به آموزشهای ما گوش فرا داده است
و او، **زرتشت اسپنتمان** است.»
«او آماده است
تا مینوی پیام تو را با سروده های خود،
در پرتو **راستی** به مردمان برساند.»
«پس ای **مزدا** به او شیوائی سخن بخش.»

۹- روان زمین باز خروشید و گفت:
«آیا من باید کمک مرد ناتوانی را بپذیرم
که با سخنان بی جان خود میخواهد پشتیبان من باشد»؟
«مرا به **راستی** نیاز به سرداری تواناست،
و کی چنین کسی پیدا خواهد شد،
و کی دستهای توانای خود را بمن دراز خواهد کرد»؟

۱۰- من، زمین بارور
بتو ای **اهورا**، نیایش میکنم،
تا با نیروی **راستی** و **اندیشه نیک**
به وی توانائی دهی تا بتواند،
مرا بسوی **آرامش** و آبادی راهنمائی کند،
و او، ای **مزدا**، برترین آفریده تو خواهد بود.

۱۱۔ کجائید؟

ای راستی، ای اندیشه نیک.

وای نیروی خود چیرگی.

کی به من روی خواهید نمود؟

و تو ای مزدا.

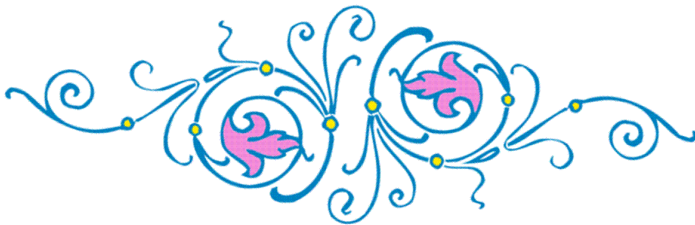
کی انجمن بزرگ مغان را با دانائی خود

رهنمون خواهی شد؟

ای اھورا.

ما چشم براہ مهر و یاری تو هستیم،

بسوی ما آی.

سرود سوم (یسنا.هات ۳۰)

**گزینش میان خوب و بد
وتازه و نو کردن جهان**

۱- اکنون سخن میگویم،
به شما ای جویندگان **خرد**
و به شما ای خردمندان،
از دو نهاده بنیادین،
و می ستایم،
اهورا و اندیشه نیک را،
و **خرد** و آیین **راستی** را
تا فروغ و روشنائی را در یابید،
و با گزینش درست،
به شادمانی و خوشبختی رسید

۲- پس،
پیش از رویداد بزرگ گزینش
بهترین گفته ها را به گوش بشنوید
و با چشم **خرد** بنگرید
و با آگاهی، هر یک از شما،
مرد یا زن از این دو راه یکی را برگزینید

۳- اینک، آن «دو نهاده بنیادین مینوی» که همزادند،
و در آغاز در اندیشه پدیدار گشتند،
یکی نیکی را می نماید و آن دیگری بدی را
و از این دو،
دانا نیکی را گزینش کرده و نادان بدی را

۴- و آنگاه که در آغاز،
این دو نهاده بنیادین مینوی بهم رسیدند،
زندگی و نازندگی را پدید آوردند
و تا پایان هستی چنین باشد که
بدترین زندگی از آن پیروان دروغ،
و بهترین زندگی
از آن پیروان **راستی** خواهد بود.

۵- از این دو مینوی نا همگون
پیرو دروغ بدترین کردارها را برمی گزیند
و آنکه درست ترین اندیشه ها را دارد
برای خشنودی **اهورامزدا**.
راستی را گزینش کرده.
و از آن با استواری نگهبانی می نماید.

۵- از این دو نهاده بنیادین،
پیروان دروغ **راستی** را بر نمی گزینند
زیرا هنگام دودلی در گزینش،
فریب برایشان چیره میگردد.
و از این رو،
به بدترین اندیشه ها روی می آورند
و به سوی خشم می شتایند
و زندگی مردمان را به تباهی میکشند.

۷- و به آنکه
راه درست گزینش کند،
نیروی راستی و اندیشه نیک
همراه با توانائی برخاسته از
به **خود چیرگی**. به او روی خواهند نمود
و به روان او **آرامش** خواهند بخشید.
این چنین کسی از رهروان تو است،
چون از آزمون گزینش پیروز بیرون آمده.

۸- و زمانیکه بد اندیشان،
به وسیله کردار خود تنبیه شدند
آنگاه، ای **مردا**.
فروغ تو از راه **اندیشه نیک**
بر آنها خواهد تابید.
و آنها خواهند آموخت چگونه
از دروغ برهند، و به **راستی** روی کنند.

۹- باشد تا از کسانی باشیم
که جهان را
هردم نو کنند و تازه گردانند.
تو ای آورنده داد و **خرد**.
که در پرتو **راستی**.
خوشبختی به ما ارمغان میکنی
باشد که ما،
آئین و باورهای خود را
در روشنائی **خرد**
و شناخت درست پرورش دهیم.

۱۰- چون با چنین دانائست

که ما،

نیروی فریب را در هم خواهیم شکست

و باکوشائی و نیکامی

در جایگاه بهشت آسای

اندیشه نیک و راستی

با **مزدا** یگانه خواهیم شد.

۱۱- در آن زمان

که کارکرد این دو نهاده نیکی و بدی را،

که به اراده **مزدا** استوار شده اند، در یابید،

خواهید دید،

که خوشبختی جاودانی برای راست کردار

و رنج دراز برای فریب کار خواهد بود

سروده چهارم (یسنا.هات ۴۱)

آزادی اندیشه و گزینش آئین به دلخواه خود

۱- ای جویندگان دانش،
اکنون برای شما سخنانی میگویم،
و آموزشهایی را آشکار میکنم
که پیش از این کسی نگفته است
این سخنان، بی گمان،
برای آموزش دهندگان دروغ
که جهان **راستی** را به تباهی می کشند
ناگوار است.
ولی برای رهروان راه **مزدا**
خوشترین میباشد.

۲- از آنجائیکه آموزشهای دروغین
چشم **خورد** را کور کرده،
و راه بهتر را از دیده ها ربوده،
پس من،
چون آموزگاری که برگزیده **مزدا** است
به سوی شما می آیم، تا هر دو گروه را،
درستان و نادرستان را بیاموزانم
که چگونه هماهنگ با **راستی** زندگی کنند

۳- ای **مزدا**!

آن خوشبختی درخشان را که در پرتو **راستی**.
به هر دو گروه نوید داده ای
و آن آئینی را
که برای فرزندگان به هستی آورده ای
با گفتار خود،
برای رهروان راهت آشکار کن
تا من، همه مردمان را
به سوی آن فرا خوانم

۴- ای **مزدا**!

ای راستی. و ای **آرامش**.

پس ما که رهروان راه شما هستیم
با داد و دهش خود،
ما را از نیروی **خود چیرگی**
توانا کنید،
تا با گسترش آئینی که از شما بر خواسته
بر دروغ و آئین فریب چیره گردیم.

۵- ای اهورا مزدا.

به من بگو راه برتر کدام است،

تا در پرتو راستی و اندیشه نیک

بتوانم،

آئینی را که برای من بهترین است، برگزینم

و به بالاترین گام فرزاندگی و خوشبختی برسم،

و در این روند،

با بینشی ژرف و گسترده،

راز رخداد های زندگی را دریابم

۶- بهترین خوشبختی از آن کسی خواهد بود

که راز خوشبخت زیستن را

به دیگران بازگو کند

تا زنان و مردان،

به رسائی و بالندگی جاودانه ره ببرند.

اهورامزدا.

در پرتو اندیشه نیک.

نیروی چنین کسی را افزون خواهد نمود.

۷- اوست که در آغاز

با اندیشه اش

شادمانی و آرامش را از نیست به هست آورد،

و با خردش.

هنجار جهان را بر پایه راستی آفرید

تا اندیشه نیک را نگهبان باشد.

ای اهورا.

با خرد بیکران خود

نیروی اندیشیدن و آفریدن

را که در ما بستگی گزاشیده،

روان گردان و آنرا فزونی بخش،

تا راه ما فروزان و زندگی ما شکوفا گردد.

۸- ای مزدا

آن زمان که تو را با اندیشه ام شناختم

دریافتم که

توئی سرآغاز و سرانجام هر چه هست،

و توئی سرچشمه اندیشه نیک

و آنگاه که تو را با چشم دل دیدم،

دانستم که توئی آفریدگار راستین راستی

و توئی داور کردار مردمان

۹- ای اهورامزدا

دانستم که

از توست آرامش و سرخوشی

که از توست خرد هستی آفرین.

تو به زنان و مردان آزادی گزینش دادی

تا آموزگار راستین خویش را برگزینند

و از رهبر فریبکار سر بتابند.

۱۰- چون،

از میان دو رهبر را ستین و دروغین،

تنها رهبر را ستین است

که آبادگر و درست کردار می باشد

و اندیشه نیک را گسترش می دهد.

ای مزدا.

هرگز رهبری فریبکار و ویرانگر

با وانمود به راستی و درستی

نمی تواند آورنده پیام تو باشد.

۱۱- ای **مزدا**

زمانی که تو در آغاز با اندیشه خویش
تن و خرد و وجدان برای ما آفریدی
و **جان** به تن ما دمیدی
و ما را به گفتار و کردار توانائی دادی،
خواستی که ما باور و آئین خود را
با آگاهی و به دلخواه خود برگزینیم.

۱۲- و به هنگام این گزینش بزرگ،

زمانی که چه زن و چه مرد،
چه را ستکار و چه فریبکار،
و چه دانا و چه نادان،
به درون خود میروند تا از خود پرسش کنند
و آنچه را در دل و اندیشه دارند،
به زبان آورند،
تو ای **آرامش**،
نیروی خود را در درون ما بر افروز
تا دو دلی را از خود دور نموده،
و راه و آئین خود را آنگونه که پسند ما ست
گزینش کنیم.

۱۳- ای مزدا

تنھا توئی
کہ با خورد بیکران خود،
ھمہ چیزا
بر پایہ روند هستی
می پائی و می بینی و می سنجی
و توئی کہ میدانی چرا گناھی ناچیز
گاهی کیفری سخت دارد.

۱۴- بہ من بگو، ای اھورامزدا

در روند زندگی هر کس،
چه در گزشتہ و چه در آیندہ،
پیرو راستی را چه پاداشی است؟
و دروغکار را چه سزائی خواهد بود؟

۱۵- باز مرا بگو، ای اھورا

چيست سزای کسی کہ بہ تبھکار نیرو میدھد؟
و چه خواهد بود کیفر آن کس
کہ پیروان رھبر را ستین را آزار دھد،
و آنها را از او دور کند

۱۶- ای مزداهورا.

به من بگو،

زن یا مردی، که با دانائی و **اندیشه نیک**
برای پیشرفت و آبادانی خانه و شهر و کشورش
و برای گسترش آئین **راستی** می کوشد
کی و چگونه به تو خواهد رسید؟

۱۷- از راستکردار و دروغکار

کدام یک راه درست را برگزیده است؟
بدرستی این راستکار روشن بین است
که مردمان را آگاهی میدهد،
تا تبهکار نتواند مردمان را با فریب،
به کژ راهی کشاند.

پس ای **اهورامزدا**.

تو **اندیشه نیک** را در ما نمایان کن.

۱۸- بنابراین، هرگز،

به گفتار تبهکار گوش فرادهید
چون فریبکار بی گمان
خانه و ده و شهر و کشور را
به ویرانی و تباهی می کشد.

پس

در برابر تبهکار بایستید

و با او نبرد کنید.

۱۹- ای **مژدا**

باشد کہ مردمان
به سخن خردمندی گوش دهند کہ
به زندگی مردم سامان بخشد،
و در اندیشه و گفتار و کردار خود،
درست و شیوا و توانا باشد.
و آنکس کہ،
در پرتو **خرد** روشنی بخش تو
از روی داد و میزان داوری کند.

۲۰- چون جایگاه کسی کہ

به **راستی** روی نماید،
درسرای پر فروغ تو خواهد بود
و آنکس کہ دروغ را برگزیند
زندگی را، تا دیرگاہ،
در تیرگی و کوردلی و افسوس
به سر خواهد برد.
سرانجامی کہ
برخاسته از کردار و رفتار اوست.

۲۱- اهورامزدا،

نیروی راستی و یاری اندیشه نیک

و سرانجام رسائی و جاودانگی.

را به کسی ارزانی می دارد،

که در اندیشه و کردار،

از رهروان راه او باشد.

۲۲- و این آئین را به کسی ارمغان، میکند

که در اندیشه و گفتار و کردار خود

راستی را می پروراند

و از آن پشتیبانی میکند.

ای مزداهورا

چنین کسی نزد تو شایسته ترین یاور

و راهنمای مردمان است.

سروده پنجم (یسنا. هات ۲۲)

آموزش بد و آموزگار فریبکار

۱- ای اهورامزدا

برای رسیدن به یک زندگی خوشبخت،
خانواده ها، خویشاوندان و مردمان کشور،
بتو نیایش میکنند
و فریبکاران تبهکار هم،
دیر یا زود، به تو روی خواهند نمود.
باشد که ما، ای **مزدا**.
با رساندن پیام تو به بد خواهان،
آنها را از دشمنی به پیروان تو باز داریم.

۲- اهورامزدا

از راه اندیشه نیک

به نیایش کنندگان پیام میدهد:
ما **آرامش** پیشبرنده را
که زائیده نیروی **خود چیرگی** است و
با **راستی** درخشنده همگام است،
ستایش میکنیم، و آنرا برای شما بر میگزینیم
چون در این راه
او برای شما یاوری نیرومند خواهد بود.

۳- ولی شما ای فریبکاران دیو منش،
و آنهایی که از سر نادانی شما را می ستایند،
همه دارای سرشتی پلید و بی ارزش هستید
و این کردار فریبکارانه،
شما را در هفت کشور
به بدی زبانزد کرده است.

۴- زیرا اندیشه مردم را
شما چنان پریشان کرده اید
که از **خرد** و **اندیشه نیک**
روی گردان شده،
از **راستی** و **دادگری** دوری گزیده
و زندگی خود را به تباهی کشانده اند.

۵- بدینگونه
شما با دروغ و نیرنگ خود
و نوید فریبانه به کسانی
که چیرگی دروغ را پذیرفته اند،
مردم را فریب می دهید،
و آنها را از زندگی خوشبخت
و جاودانه باز می دارید.

۶- شاید ہم بدانندیش با کردار خود
به کامیابی برسد و نام ور گردد،
ولی تو ای **اھورامزدا**
که همه چیز را به یاد داری،
در راستای **اندیشه نیک** خوب میدانی،
که در پرتو رهبری توست که سرانجام
آئین **راستی** و **دادگری** پیروز خواهد گردید.

۷- زیرا کامیابی را نمیتوان
با بکار بردن زور بدست آورد
همان گونه که
آزمون کردن مردم را با فلز گداخته
نمیتوان پیروزی نامید
ای **اھورا مزدا**،
از سرانجام این آزمایش
تو بهتر از همه آگاهی

۸- از کسانی که به بدکرداری
متهم گردید حتی جمشید و یونگهان بود،
که گویند،
برای خوش آمد مردم گوشت خواری کرد،
و به چنان آزمونی فرا خوانده شد.
ای **مزدا**،

من تنها داوری تو را پذیرا هست

۹- آموزگار بد پیام راستین را بر میگرداند،
و با گفتارش **خرد و اندیشه نیک** را پریشان،
و شیوه درست زندگی را تباه میکند.
بدین سان، ای **مزدا** و ای **راستی**.
من با سخنانی که از دل بر می خیزد
در برابر این گونه گفتار ها خواهم ایستاد.

۱۰- چون، چنین آموزگاری،
با واژگون کردن سخنان درست
اندیشه روشن را تیره میگرداند
و مردمان را به گمراهی می کشاند.
او نگرستن به زمین و خورشید را
باچشمان باز از بدترین گناهان می شمارد،
آبادیها را ویران می سازد،
و با هواداران دروغ با درستکاران پیکار میکند

۱۱- چنین آموزگارانی بد نهاد،
که ویران کننده زندگی میباشند،
با خود نمائی به بزرگی،
و وانمود کردن به نیک کرداری،
به دارائی مردم دستبرد می زنند.
آنانند، ای مزدا
که راستکاران را از بهترین اندیشه ها
دورنگه میدارند.

۱۲- این کسان،
که با آموزشهای دروغین،
مردم را از بهترین کردار دور می کنند،
که زندگی مردم را
با گفتار فریبنده تباه می سازند،
و پیشوایان فریبکار دین و
رهبران سیاسی (دنیوی) آشوبگر را
برمیگزینند،
کسانی هستند که با پیوستن به نیروی دروغ،
کوشش خواهند کرد
تا از گسترش آئین **راستی** جلوگیری نمایند.

۱۳- زیرا، پیرو دروغ که
در جایگاه بدترین اندیشه قرار دارد،
در آرزوی نیروئی است که ویران کننده باشد.
ولی سرانجام کردار او،
او و زندگی او را به تباهی خواهد کشانید.
و آن زمان است، ای **مردا**،
که او با ناله و زاری،
خواهان پیام تو می گردد،
پیامی که **راستی** را در برابر دروغ
پیروز خواهد نمود.

۱۴- گروه دشمنان،

با یاری فرمانروایان دیو منش

نیرو و **خرد** خود را

برای جلوگیری از گسترش پیام تو

به کار انداخته اند

آنان،

از تبهکاران یاری می جویند

تا جهان را به تباهی کشانند،

و ایزد هوم به یاری آنان آید.

۱۵- بدین سان

پیشوایان دینی دروغین

و فرمانداران خودکامه

که هیچ گاه

برای مردم زندگی آزاد و دلخواه

روا نمی داشتند

به دست همان مردم از پای خواهند آمد.

مردمانی که در پرتو **اندیشه نیک**.

سرانجام به **رسانی**

و سپس به **جاودانگی** راه خواهند یافت.

۱۶- برآستی،

آموزش درست و خردمندانه آموزگار آگاه

بہترین چیزھاست.

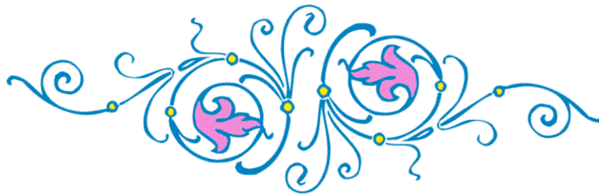
ای مزداھورا.

تو میتوانی مرا از آزار دشمنانم برھانی.

ھمانگونه کہ من می کوشم

تا پیروان راہ تو را

از آزار ھواخواھان دروغ برھانم.

سروده ششم (یسنا. هات ۲۲)

ای اهورامزدا خود را به من بنمای

۱- رهبر باید،
بر پایه **راستی**. که آئین بنیادین هستی است،
چه با دروغکار و چه با راستکار،
و چه با آنانکه کردار نیک و بد را
در خود آمیخته اند،
با درست ترین دادگریها داوری کند.

۲- و هرکس،
که با اندیشه و گفتار و کردار،
با تبهکار می ستیزد،
و یا به او و پیرو او راه نیک می آموزد
خواست **مزدا** را به جای می آورد.

۳- ای **اهورا**.
کسی که با راستکاران،
چه خویشاوند باشد، چه همکار و چه یاور،
بهترین رفتار را داشته باشد،
و کسی که با کوشش خود جهان را به پیش ببرد
چنین کسی، در سرای **راستی** و **اندیشه نیک** جای میگیرد.

۴- پس ای **مزدا**،

من که ستایشگر جاودانه توام،
بداندیشی و بد کرداری
را از تو دور نگه خواهم داشت،
و در این راستا،
بدمنشی را از خویشاوندان،
رشک و بد دلی را از همکاران،
نکوهش و سرزنش را از مردمان شهر
و دشمنی و دروغ را از پهنه گیتی
پاک خواهم نمود.

۵- و در این راه،

برای دست یافتن به آرمان پایانی خود،
و رسیدن به زندگی دراز،
و پیوستن به نیروی **اندیشه نیک**.
آوای درونی **سروش** را که برترین آواهاست،
به یاری خواهم گرفت.
و با نهادن گام در راه درست و استوار **راستی**
به جایگاه فرمانروائی تو ای **اهورامزدا**
خواهم رسید

۶- چون،

منم آن نیاشگر استوار به **راستی**

کہ با بہترین اندیشہ ہا،

و با مہر بیکران بہ تو،

آنچنان کہ تو میخواہی

بہ راہنمائی و آبادگری مردم خواہم شتافت.

ای **اھورامزدا**.

می خواہم تو را ببینم

و ہم پرس و ہم گوی تو باشم.

۷- ای **مزدای بہترین**،

بہ سوی من آی و خود را بہ من بنمای،

تا در پرتو **راستی** و **اندیشہ نیک**.

سخنان خود را بیرون از **انجمن مغان**

بہ گوش دیگران نیز برسانم.

باشد کہ،

آنچہ بایستہ ماست،

و نیایشی کہ شایستہ توس

برای ما نمایان گردد.

۸- ای **مزدا**،

آرمانی را کہ من باید بہ آن برسم

بہ من بشناسان،

تا در پرتو **اندیشہ نیک**.

بہ آن دست یابم

و نیایش همچو توئی را

از راه **راستی** با پایداری بہ جای آورم.

ای **مزدا**.

رسانی و جاودانگی را بہ من ارزانی دار.

۹- ای **مزدا**.

میدانم کہ در پرتو **اندیشہ نیک**

میتوان با نیروی مینوی

خرد و روشنائی درونی کہ از توست

بہ دو فروزہ ہمراہ و پیشبرندہ

رسانی و جاودانگی رسید

و از نیروی بیکران آنها

برخوردار گردید

۱۰- ای مزدا.

همه خوبیهای زندگی،
همه شادابیها و همه خوشبختیها
چه آنهایی که بودند و هستند و خواهند بود،
همه از توست.
پس با مهر بیکران خود،
و در پرتو اندیشه نیک و راستی
و نیروی خود چیرگی.
ما را از آنها بهره مند کن.

۱۱- اهورامزدا

تو که تواناترین هستی،
و تو ای آرامش، ای راستی پیش برنده،
ای اندیشه نیک و ای نیروی خود چیرگی.
به من گوش فرادهدید،
و آنگاه که زمان پاداش فرا رسد،
مرا نیز از مهر خود سرشار کنید.

۱۲- ای **مزدا**.

خود را به من بنما
و مرا با نیروی **راستی** استوار به خود گردان،
تا در پرتو **اندیشه نیک**.
از پیشبرنده ترین **خرد** بهره مند شده،
و با نیروی خود **چیرگی** به گام **آرامش** رسم
و یک زندگی شاد را از تو به ارمغان بگیرم.

۱۳- ای **اهورای** همه جا بین،

یاریم ده تا با مهر بیکران تو،
که از **اندیشه نیک** برمی خیزد،
به من خوشبختی و شادمانی روی آورد.
و تو ای **آرامش**، در پرتو **راستی**.
درون مرا پرفروغ کن.

۱۴- اکنون **زرتشت**،

تن و جان و چکیده بینش خود را
که از **اندیشه نیک** بر خواسته،
به **مزدا** ارمغان میکند
و کردار و گفتار و بینش
و همه نیروی مینوی خود را،
به **راستی** پیشکش می نماید.

سرودہ ہفتم (یسنا. ہات ۲۶)

**جانی کہ اھورامزدا هست
خرد ہم آنجا ست**

۱- ای اھورامزدا.

اندیشہ و گفتار و کرداری

کہ در پرتو **راستی**

مردمان را بہ **رسانی** و **جاودانگی**

می رساند،

ہمہ را در آغاز، و در راہ تو،

بہ زنان و مردان ارمغان میکنم.

۲- کسی کہ

ہمہ اندیشہ و کردار خود را

تنہا در راہ تو انجام میدہد،

ہمیشہ با **راستی** پیشبرندہ ہمگام است

باشد کہ ای **مزدا**،

با نیایشهای خود بتو نزدیک شوم.

۳- ای اهورامزدا.

آنچه شایسته تو و در راه **راستی** است
با نیایش به تو پیشکش میکنم.
باشد که همه زنان و مردان،

در پرتو **اندیشه نیک**
و با نیروی **خودچیرگی** به گام **رسانی** رسند.
ای **مزدا**.

نیروی مینوی تو به کسی میرسد که
از **خردی** که تو پیشکش کرده ای بهره گیرد،

۴- پس،

ما در پرتو **راستی**.

فروغ پر توان تو را میجوئیم
آن فروغ نیرومندی که

پیروان **راستی** را جاودانه راهنمائی میکند،
و با توانائی و بینشی ژرف
از آزار و دشمنی بدخواهان دور میدارد.

۵- ای **مزدا**.

آیا روزی خواهد آمد کہ
همراه با **راستی** و **اندیشه نیک**.
رھروان راه تو را
آنگونه کہ باید یارو یاورشوم؟
و با کار و کوشش در راه تو
به تو بیوندم؟
من کہ تو را برتر از همه میدانم،
از خدایان دروغین و مردمانی را کہ
آنها به گمراهی کشانده اند
دوری می جویم.

۶- ای **مزدا**.

ای **راستی** و ای **اندیشه نیک**
اگر من شما را
آنگونه کہ هستید دریافته ام،
پس مرا در فرازو نشیب های زندگی
راه بنمائید،
تا با آوای بلند،
ستایش کنان و نیایش کنان
به سوی شما آیم

۷- ای **مزدا**.

کجايند آن دلدادگان پابرجای تو،

آنانی که با **اندیشه نیک**.

از آئین گرانهای تو آگاهند،

و آنرا،

چه در رنج و چه در خوشی

با هوشمندی بکار میگیرند؟

ای **اهورامزدا**.

تو تنها آشنای منی،

پس، در پرتو **راستی**

مرا یار و یاور باش.

۸- ای **مزدا**.

فريبکارانی که با ستمشان ما را می آزارند،

خوب میدانند که آسیب پذیرند.

زیرا آنها چیزی،

جز تباهی و ویرانی، برای مردم ندارند.

از این روست که،

از **اندیشه نیک** می گریزند،

و با آئین تو دشمنی می ورزند،

۹- ای **مزدا**.

کسانی که با بدکرداری
و با دوری از **اندیشه نیک**،
آرامش نیرو را از دست میدهند
از راستی به همان اندازه دور هستند
که گمراهان بی خرد از ما.

۱۰- خردمند می گوید،

هرکاری را بر پایه **اندیشه نیک** کنید،
و آئین **راستی** را که بنیاد **آرامش** است
نگهدار باشید و بدانید که،
در جایی که پرتو **اهورامزدا** میدرخشد،
خرد هم خود را نمایان خواهد نمود.

۱۱- ای **مزدا**.

دو فروزه **رسانی** و **جاودانگی**
که تو به مردمان ارمغان کرده ای
رهروان تو را به روشنائی خواهند رسانید.
و در این راه،
اندیشه نیک و **راستی** و **آرامش**
آنها را پایدار و استوار خواهند نمود
و نیروی **خودچیرگی** به آنها توانائی خواهد داد.
با چنین نیروهائی که از تو بر می خیزند،
ما بر دشمنان چیره خواهیم شد.

۱۲- ای مزدا.

خواست تو چیست؟
و کدام است ستایش و نیایشی که بایسته توست؟
به ما بگو،
تا پاداش دستورهای تو را دریابیم
و در پرتو **راستی**.
خودشناسی و نیک منشی را بیاموزیم.

۱۳- ای اهورامزدا،

این راهی که تو به من نمایان کردی
همان راه **اندیشه نیک**
و آموزش **سوشیان های** رهائی بخش است.
و آن چنین است که،
هر کرداری که بر نیکی استوار می باشد،
در پرتو **راستی** به خوشبختی می انجامد.
این پاداش را تو به خرد پیشگان ارمغان میکنی.

۱۴- ای اهورا.

بیگمان، کسانی از پاداش تو بهره مند میشوند
که در این زندگی،
با **اندیشه نیک** و از روی **خرد**
در آبادانی و پیشرفت و شکوفائی زمین بارور بکوشند
و در **پرتو راستی**.
آئین نیک تو را گسترش دهند.

۱۵- ای اهورامزدا.

به یاری اندیشه نیک و راستی.

تو را سرانجام خواهم شناخت

و زیباترین گفتار و بهترین کردار را

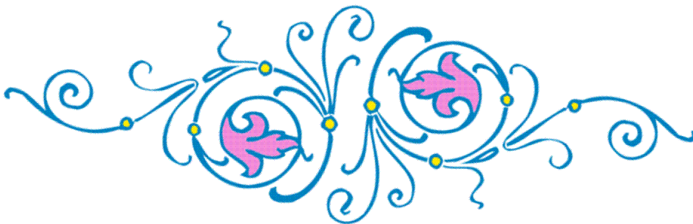
از تو خواهم آموخت،

و در این راستا،

با بهره گیری از **خرد** و در پرتو **راستی**.

دیدگاه خود را به زندگی تازه و نو

خواهم نمود

سروده هشتم (یسنا، هات ۴۳)

**خوشبختی از آن کسی است
که به دیگران خوشبختی بخشد.**

۱- **اهورامزدای** توانا

آئین هستی راچنین بر نهاده
که خوشبختی از آن کسی است
که به دیگران خوشبختی بخشد.
پس ای **راستی**.

برای گسترش این آئین جاودان
به من نیروی تن و روان ده
تا در **پرتو آرامش**.

یک زندگی خوشبخت را پی ریزی کنم.

۲- زیرا،

بهترین زندگی برای کسی است
که به سوی روشنائی رود،
و بدیگران روشنی بخشد.

پس ای **اهورامزدا**.

با **خرد** بیکران خود، و در پرتو **راستی**.

دانش برخاسته از **اندیشه نیک** را به ما بنما
تا زندگی ما دراز، و هر روز آن
از شادی و خوشی سرشار گردد.

۳- پس براستی،
بھترین نیکیھا به کسی خواهد رسید،
که در زندگی مادی و مینوی،
راہ راست خوشبختی را
به مردمان، که آنها را به سرای
اھورامزدا میرساند،
نشان دهد.
چون در این راہ خودسازی است،
که او ہم همچو تو، ای **مزدا**
آزاد، و دانا و افزاینده خواهد گشت.

۴- ای **مزدا**.
ھنگامی تو را توانا و افزاینده شناختم،
که دریافتم،
تو با نیروی خود پیوسته با ما ئی
و ھر دم یار و یاور ما میباشی،
و با فروغت، که بر **راستی** استوار است،
به دلھای ما گرمی می بخشی و ما را
از توان **اندیشه نیک**
برخوردار میگردانی
و پی بردم،
توئی که دروغکاران و راستکاران را
به کیفر و پاداش میرسانی.

۵- ای **اهورامزدا**!

آنگاه تو را افزاینده شناختم،
که تو را سر آغاز زندگی دیدم،
و دریافتم،
که تو برای هر گفتار و کرداری
پاداش بر نهاده ای
بدی برای بدان و نیکی برای نیکان
و این آئین،
در پرتو سازندگی و **خرد** تو
تا انجام آفرینش و پایان زندگی
به جای خواهد ماند.

۶- ای **مزدا**!

جائی که **خرد** پیشبرنده تو منزل گیرد،
نیروی **خود چیرگی و آرامش**
جهان را به سوی **راستی** خواهند کشید،
و **اندیشه نیک**.
آئین **خرد** را که در آن
برای فریب راهی نیست
به جهانیان خواهد آموخت.

۷- ای اهورامزدا

هنگامی تو را پیشبرنده شناختم که،
اندیشه نیک به من فرود آمد و پرسید:
«که هستی و از کیستی»؟
و در برابر سردرگمی روزانه زندگی،
و درباره جهان و خودت
چه راهی پیدا کرده ای؟

۸- نخست به او گفتم «من زرتشم»،

یاور نیرومند راستان،
و دشمن سرسخت دروغکارانم،
و تا زمانی که
مردمان به فروغ تو راه نیابند
می خواهم، ای **مزدا**.
با تمام توان خود
ستایشگر و درودگوی تو باشم.

۹- ای اهورامزدا.

آنگاه تو را پیشبرنده شناختم که
اندیشه نیک به من روی آورد و پرسید:
«به که نیایش میکنی»؟
گفتم به **راستی** نیایش میکنم،
و تا تاب و توان دارم،
در جستجوی او خواهم بود.

۱۰- پس ای **مزدا**.

مرا به سوی **راستی**.

که در جستجویش هستم،

راهنمایی کن،

و با **آرامش** همراه و همگام نما.

از خواسته های خود مرا بپرس

و مرا بیازمای،

چون پرسش و آزمون توست

که میتواند به من دانائی و نیرو بخشد.

۱۱- ای **مزدا**

هنگامی تو را پیش بر و افزاینده شناختم

که **اندیشه نیک** به من روی آورد،

و من، از سخنان تو آموختم و دریافتم

که گسترش آئین تو در میان مردمان

دشوار است.

ولی من،

آنچه را که نزد تو بهترین است

به انجام خواهم رساند.

۱۲- آنگاه به من گفتم،
تا آئین **راستی** را آموزش دهم،
و از نافرمانان ناامید نگردم،
و بکوشم تا آوای ره گشای **سروش** را
در درون خود بشنوم،
و در پرتو روشنائی آن دریابم
که به هر دو گروه، نیکان و بدان،
پاداش و کیفر بایسته داده خواهد شد.

۱۳- ای **مزدا**،
هنگامی تو را پیش بر وافزاینده شناختم
که **اندیشه نیک** به من روی آورد
و پرسید: «آرزوی تو چیست»؟
ومن به او گفتم:
مرا زندگی درازی آرزوست،
تا بتوانم در برابر دروغکاران بایستم
و بر آنان پیروز شوم.

۱۴- ای مزدا!

همانگونه که دوستی
به دوست خود شادمانی می بخشد،
تو نیز با **خرد** پر توانت
و در پرتو **راستی**.
به پیروان من شادمانی ارزانی دار.
با چنین مهر نیروزائی است،
که من به پا خواهم خواست
تا از کسانی که سخنان اندیشه برانگیز تو را
گسترش میدهند، پشتیبانی کنم.

۱۵- ای اهورامزدا!

هنگامی تو را
پیش بر و افزاینده شناختم که
اندیشه نیک به من روی آورد،
و مرا آموخت که بهترین راه پیشرفت،
اندیشیدن در **آرامش** است.
و از او در یافتن که هیچگاه،
خوش آمدگویی دروغکاران را نباید کرد.
چون آنان همه راستکاران را دشمن می شمارند.

۱۶- پس ای اھورا!

زرتشت، راہ اندیشہ تو را دنبال میکند
کہ افزاینده ترین و پیشبرنده ترین است.

باشد کہ در پرتو **راستی**

و کرداری کہ بر **اندیشہ نیک**

استوار است،

زندگی مینوی و مادی ما نیرو گیرد،

و **آرامش** در سرزمین درونی ماتابان شود،

و ما را سرانجامی نیکو بخشد.

سرودہ نھم (یسنا. ہات ۶۶)

**بہ پرستھایم پا سخ دہ و
بہ من بگو چرا و چگونہ**

۱۔ بہ من بگو، ای **اھورامزدا**
آنگونہ کہ بدرستی دریابم
چگونہ رھروان راہت تو را خواہند شناخت؟
و تو کی دوستی چون من را خواہی آموخت؟
و باز از تو می پرسم،
کی در پرتو **راستی** مرا یاری خواہی نمود،
تا با **اندیشہ نیک** ہمیشہ ہم دم و ہم زیست شوم؟

۲۔ بہ من بگو، ای **اھورامزدا**
آنگونہ کہ بدرستی دریابم،
سرچشمہ یک زندگی خوشبخت در کجاست؟
و چیست پاداش آنکہ
در جستجوی این چنین زندگیست؟
و آنکس کہ از سوی همگان برگزیدہ شدہ،
چگونہ در پرتو **راستی** چارہ ساز دشواریہا،
و نگہبان اندیشہ های پیشبرندہ خواہد بود؟

۳- به من بگو، ای **اهورامزدا**

آنگونه که بدرستی دریابم
کیست آنکه در آغاز **راستی** را آفرید؟
و به خورشید و ستارگان،
راه پیمودن آموخت؟
و ماه را گاه در افزایش و گاه در کاهش نهاد؟
ای مزدا
من خواهان دانستن همه چیزم.

۴- به من بگو، ای **اهورامزدا**

آنگونه که بدرستی دریابم
کیست آنکه،
زمین را در پائین و آسمان بیکران را
در بالا نگاه داشته؟
و کیست آنکه، آب و گیاه را آفریده؟
و به باد و ابر تیره، تندروی داده؟
و کیست آنکه،
اندیشه نیک را پدیدار ساخته؟

۵- به من بگو، ای **اهورامزدا**

آنگونه که بدرستی دریابم
کدام هنرمندی، روشنائی و تاریکی را آفرید؟
و خواب و بیداری را پدید آورد؟
و کیست آنکه
بامداد و نیمروز و شب را
از نیستی به هستی آورد،
تا مردم را در پرتو **خرد** به کوشش فرا خواند؟

۶- به من بگو، ای **اهورامزدا**

آنگونه که بدرستی دریابم
آیا آنچه را که
می گویم و می آموزم و می آموزانم،
براستی درست است؟
آیا **آرامش** در پرتو **اندیشه نیک**.
راستی را در جهان گسترده خواهد نمود
و نیروی **خودچیرگی** را در مردمان
افزایش خواهد داد؟
ای **مزدا**، بمن بگو
برای چه کسی
این جهان بارور و شادی بخش
را آفریده ای؟

۷- به من بگو، ای **اهورامزدا**

آنگونه که بدرستی دریابم.

چه کسی نیروی **خود چیرگی** را

همراه با **آرامش** پدید آورد؟

و چه کسی از روی **خرد**.

رشته مهر را میان پدر و مادر و فرزند بست؟

با این پرسشها،

من میکوشم، ای **مزدا**.

تا در پرتو **خرد** روشن

تو را که آفریدگار هستی می باشی

بشناسم.

۸- ای **اهورامزدا**

به من بگو، مانند دوستی به دوستش

من که به آموزشهای تو می اندیشم،

و با **اندیشه نیک** از تو پرسش میکنم،

چگونه در پرتو **راستی**.

به **رسانای** زندگی دست می یابم

و از روانی شاد برخوردار میگردم؟

۹- ای **اهورامزدا** به من بگو،
آنگونه که بدرستی دریابم.
چگونه درون خود را
به فروغ **آرامش** روشن کنم؟
و با دانشی که از تو می آموزم،
چگونه همراه با نیروی **خودچیرگی**،
و همگام با **راستی** و **اندیشه نیک**
به سرای تو راه جویم؟

۱۰- ای **اهورامزدا**، به من بگو
آنگونه که بدرستی دریابم
چیست آن آئینی،
که برای جهانیان بهترین است؟
و کدام است آئینی که همگام با **راستی**،
جهان را به پیش می برد،
و در پرتو **راستی**،
زندگی ما را به سوی **آرامش** گرایش میدهد؟

۱۱- ای **اهورامزدا**، به من بگو

آنگونه که بدرستی دریابم

چگونه آرامش

به کسانی که آئین تو را آموخته اند

فرا خواهد رسید؟

برای رسیدن به این آرمان است

که من تو را بالاترین شناخته

و خدایان دروغین را دور انداخته ام

۱۲- ای **اهورا**، به من بگو

آنگونه که بدرستی دریابم

با کسانی که هم سخن هستم،

یا در آینده هم سخن خواهم شد،

کدام یک راست کردار و کدام دروغکار است؟

و من به چه کسی روی کنم؟

به آنکه بدی دیده، یا آنکه به بدی گرائیده؟

و چگونه دروغکاری که در برابر

بخشایش های تو با من در ستیز است،

بد نشمرم؟

۱۳- ای **اھورامزدا**، بہ من بگو
آنگونه کہ بدرستی دریابم
چگونه خود را از دروغ دور کنم؟
و چگونه از آنھائی
کہ راہ دروغ را برگزیدہ،
و از **راستی** دوری گرفتہ اند،
و از رایزنی با **اندیشہ نیک**
روی بر گردانندہ اند کنارہ بگیریم؟

۱۴- ای **اھورامزدا**، بہ من بگو،
آنگونه کہ بدرستی دریابم
آیا میتوان **راستی** را با دروغ آشنا نمود
تا او را با آموزش پیام اندیشہ برانگیز تو،
پاک گردانند؟
و آیا با این کار میتوان
فریب فریبکاران را شکست دادہ
و از میان برداشت؟

۱۵- ای **اهورامزدا**، به من بگو
آنگونه که بدرستی دریابم
تو که میتوانی در پرتو **راستی**
پناه راستان باشی،
هنگامی که دو سپاه دروغ و **راستی**
به هم می تازند،
توبر پایه آئینی که بر نهاده ای
به کدام یک از این دو گروه و در کجا،
پیروزی می بخشی؟

۱۶- ای اهورامزدا، به من بگو
آنگونه که بدرستی دریابم.
کیست آنکس که در پرتو
آموزشهای تو، به پیروزی رسد،
و پناه مردمان گردد؟
آن رهبر چاره ساز را به من بنمای
و سروش و اندیشه نیک را
به او یا به هر کس که دلخواه تست
ارزانی دار.

۱۷- ای **اهورامزدا**، به من بگو

آنگونه که بدرستی دریابم.

چگونه با رهنمود تو،

به آماج خود که همان به تو پیوستن است

دست یابم؟

و چگونه،

گفتارم را با پیامی که از **راستی** بر می خیزد،

به دلهای مردمان بنشانم

و آنها را به سوی **رسانی** و **جاودانگی**

راهنمایی کنم؟

۱۸- ای **اهورامزدا**، به من بگو

آنگونه که بدرستی دریابم.

چگونه در پرتو **راستی**

نیروهای ده گانه برونی و درونی من،

زایا و نیرومند و فروزان میگردند؟

میخواهم با آنها **رسانی** و **جاودانگی** را دریابم،

و هر دو را

به مردم جهان ارمغان کنم

۱۹- ای اهورامزدا

به من بگو و آگاهم کن
زمانی که نیازمندی، راست گفتار
نزد توانگری می رود و به جای کمک
از او پاسخی سرد میشوند،
سزای این کردار چیست؟
من از آنچه سر انجام به او خواهد رسید،
آگاه هستم.

۲۰- ای مزدا.

این را نیز به من بگو،
چگونه دروغکاران
میتوانند رهبرانی خوب باشند؟
چه آنهایی که با یاری پیشوایان دینی
و پیروان خدایان دروغین،
جهان را به ستم و آزار و دردمندی میکشاند،
و چه آنهایی که هیچگاه کوشش نکرده اند
تاجهان را در پرتو **راستی**،
آباد کرده و به پیش ببرند.

سروده دهم (یسنا. هات ۴۵)

دو شیوه اندیشیدن و زندگی کردن

۱- اکنون سخن می دارم،
به شما که خواهان شنیدنید،
به شما که از دور و نزدیک آماده اید،
پس خوب گوش کنید و بشنوید،
و این گفته ها را خوب به یاد بسپرید،
تا آموزگار بد زندگی شمارا تباه نسازد،
و دروغکار با گفته های فریبنده خود،
شما را به گمراهی نکشاند.

۲- اکنون سخن میدارم
از دو شیوه اندیشیدن.
از آنکه،
پیش برنده و از آنکه بازدارنده می باشد.
از آن دو، در آغاز
اندیشه روشن به اندیشه تاریک گفت:
ما را
نه آئین و نه **خرد** و نه باور، و نه گفتار
و نه کردار و نه **وجدان** و نه **روان**
باهم در سازش است.

۳- اکنون سخن میدارم،
درباره بهترین آئین زندگی،
آنگونه کہ آنرا از **مزداهورای** خرد بخش
از راه اندیشه دریافتم
از شما،
کسانی کہ این پیام اندیشه برانگیز را
کہ اکنون بازگو میکنم، بہ کار نبندند،
سرانجام، زندگی آنان،
با دریغ و افسوس خواهد گذشت.

۴- اکنون سخن میدارم،
از بهترین شیوہ زندگی،
شیوہ ای کہ در پرتو **راستی** دریافته ام
آنگونه کہ **مзда** بہ مردمان ارمغان کرده،
مزدانی کہ سرچشمہ **اندیشہ نیک** است
و **اندیشہ نیک** را برای کار و کوشش آفریده،
مزدانی کہ سرچشمہ **آرامش** است،
و **آرامش** را برای نیک کرداری آفریده.
مزدانی کہ از ہمہ چیز آگاهست
و او را نمیتوان فریفت.

۵- اکنون سخن میدارم،
از آنچه **اهورامزدا**ی افزایشده ترین
مرا گفتم،
سخنی که شنودن آن برای مردم بهترین است،
کسانی که آموزشهای مرا بشنوند
و به آنها ارج نهند،
به **رسانی** و **جاودانی** خواهند رسید،
و با کارهایی که از **اندیشه نیک** بر می آید،
به **مزداهورا** ره خواهند برد.

۶- اکنون سخن میدارم،
از آنکه بزرگترین و برترین است.
آنکه من او را در پرتو راستی می ستایم،
آنکه به مردمان مهر می ورزد.
باشد که مزداهورا،
با خرد پیشبرنده و افزایشده خود بشنود،
که ما از راه اندیشه نیک
نیایشهای خود را به او ارمغان میکنیم،
باشد که او با خرد خود،
آنچه را که بهترین است به ما بیاموزد.

۷- **اھورامزدا** آفرینندہ ایست کہ مردمان،
چہ آنانی کہ بودند، ہستند و خواہند بود،
رستگاری خود را در او جویند،
و شما بدانید،
کہ **روان** راستکار
پیوستہ پیروز و توانا خواہد بود،
و **روان** دروغکار
ہمیشہ با رنج بہ سر خواہد برد
و این آئینی است کہ،
مزداھورا
آنرا در بنیاد ہستی بر نہادہ است.

۸- با ستایشها و نیایشها یم،
بہ **مزداھورا** روی میکنم،
و با دیدہ دل او را می نگرم
و با اندیشہ و گفتار و کردار نیک.
در پرتو **راستی**،
او را ہستی بخش و سرچشمہ **خرد** می شناسم،
و نیایشهایم را بہ او
و بہ **سرای سرود** او ارمغان میکنم

۹- ای **مزدا اهورا**.

تو را با **اندیشه نیک** ستایش میکنم،
توئی که با خواست خود،
توانائی شاد بودن و رنج کشیدن
را به همگی واگذار کرده ای.
باشد که تو ای **مزدا اهورا**،
با مهر بیکران خود، به ما نیروئی بخشی
تادر پرتو **اندیشه نیک** و **راستی**
مردمان و جانوران و گیاهان را
خوشبخت و شکوفا کنیم.

۱۰- **اهورامزدا**.

تو را
در **آرامش** درونی خود می ستائیم
و بزرگ میداریم.
توئی که در پرتو **راستی** و **اندیشه نیک**
در شهریاری خود
به مردم نوید **رسانی** و **جاودانگی** میدهی
و به آنها تندرستی و توانائی می بخشی.

۱۱- مزد اھورا،

راہ کسی کہ تبھکاران را دشمن می شمارد،
از راہ آنکس کہ با آئین او در ستیزد
جدا نموده،

و برای کسی کہ با اندیشه نیک.
از مزد اھورا یاد کند،

و سوشیا نہای آزادی بخش و یاوران آئین را
گرامی دارد،
همچون دوست
و نزدیکترین کسان خواهد بود.

سرودہ یازدہم (یسنا. ہات ۴۶)

نا امیدی. پایداری و پیروزی

۱۔ بہ کدام سرزمین روی آورم
و بہ کجا پناہ جویم؟
خویشانم مرا ترک گفته
و دوستانم از من روی گردانند.
از همکاران نیز مرا خشنودی نیست.
و نہ از رہبران کشور کہ پیرو دروغند.
پس ای اھورامزدا.
در برابر اینہمہ دشواری،
چگونه میتوانم تو را خشنود سازم؟

۲۔ ای **مزدا**
من از ناتوانی خود آگاہم،
زیرا دارائیم اندک و یارانم کم اند.
پس من بہ تو روی میکنم، مرا نیک بنگر،
و بہ من مہری را کہ،
دلداری بہ دلدادہ اش می بخشد
در پرتو **راستی** ارزانی کن
و مرا از **اندیشہ نیک** برخوردار گردان.

۳- ای **مژدا**.

کی سپیدہ دم نیک بختی

فرا خواهد رسید؟

آن روز کہ **راستی** در جهان بدرخشد.

و کی سودرسانان آزادیبخش، **سوشیان** ها

با رهنمودهای پر از **خرد** و پیشبرنده خواهند آمد؟

و **اندیشه نیک** به چه کسی گرایش خواهد کرد؟

ای **اھورا**.

من تنها آموزش و آئین تو را بر می گزینم.

۴- در برابر پیروان دروغ

کہ هر دم در کوششند

تا از پیشرفت راستکاران در زندگی

و آبادانی کشور جلوگیری نمایند،

ما با تمام نیرو و جان

با آنها ستیز خواهیم نمود،

چون میدانم ای **مژدا**.

کہ با این کار،

ما در راه آئین تو گام بر میداریم.

۵- ای اھورامزدا.

اگر راستکاری، کہ بر پایه آئین **راستی**
و یا از روی مھر،
دروغکاری را کہ از او یاری می جوید
بگرمی بپذیرد، و او را از گمراھی برھاند
و بہ خودشناسی رساند،
بر اوست کہ سایر یاران را آگاہ نموده
تا آنان چنین کسی را از آزار بداندیشان
نگھداری کرده و یار و یاور او باشند.

۶- ولی اگر این راستکار،
بہ کسی کہ دست یاری بہ او دراز کرده
پاسخ نگوید،
اوست کہ این بار بہ دام فریبکار می افتد
و فریبکار را پیروز میگرداند.
از این روی، بر پایه آئینی کہ رهنمای ماست،
کسی کہ تبھکار را بہ پیروزی رساند
خود تبھکار است،
و آنکہ کسی را بہ **راستی** رهنما شود
از راستان می باشد.

۷- ای مزدا.

هنگامی که دروغکار کوشش به فریب من میکند،
جز آتش درونیم که بسوی تو زبانه میکشد
و اندیشه ام که بسوی تو پرواز میکند،
چه کسی یار و یاور من خواهد بود؟

ای اهورا.

با شناخت آئین راستی است
که ما از روشنائی خرد تو
بهره مند خواهیم شد
و نیرو خواهیم گرفت.

۸- ای مزدا

از کردارهای کسی که
در پی آزار مردمان است،
گزندی به آنها نخواهد رسید،
چون کردارهای دشمنانه او
به خود او باز خواهد گشت،
و او را از زندگی خوب باز خواهد داشت،
و او را به خواری خواهد کشانید.

۹- کیست آن خردمندی

کہ در پرتو اندیشہ نیک.

بہ من بیاموزد

چگونه بہترین ستایشها و نیایشها را

کہ سزاوار تست بتو ارمغان کنم؟

و توای سرور و داور کردارهای مردمان

بہ من بگو چگونه میتوانم از آئین **راستی**

و از آنچه تو در بارہ آن گفته ای

آگاہ گردم؟

۱۰- ای **اھورامزدا**.

ھرکس، چه زن و چه مرد،

در زندگی خود آنچه را تو بہتر می شناسی،

بہتر شمارد،

او را از نیروی **اندیشہ نیک**.

و از یاداش **راستی** برخوردار گردان

من این کس را،

بہ سوی تو راهنمایی میکنم

و از پل داوری می گذرانم

۱۱- پیشوایان دینی و فرمانروایانی
که بایکدگر هم پیمان شده
و کوشش میکنند با فریب و زور
مردم را زیر فرمان خود درآورند
و زندگی آنها را تباه کنند،
هنگام رسیدن به پل داوری،
روان و وجدان آنها بر آنها
خواهد خروشید،
و آنها را شرمسار در خانه دروغ
جای گزین خواهد کرد.

۱۲- هنگامی که
فرزندان و نوادگان توانمند فریان تورانی،
به **راستی** روی کردند،
و با **آرامش** درونی و کوشش برونی خود،
در پیشرفت و آبادی جهان کوشیدند،
آنگاه **اهورامزدا**، در پرتو **اندیشه نیک**،
آنان را به هم پیوست، و خوشبختی و راستکاری
را بر آنها آشکار نمود.

۱۳- کسی کہ **زرتشت اسپنتمان** را،

در انجام آرمانش یاری کند،

او را همگان،

زن یا مردی نیکومنش خواهند شناخت

واھورامزدا.

به چنین کسی بهترین زندگی خواهد بخشید،

و در پرتو **اندیشه نیک و راستی**

کہ آئین بنیادین **اھوراست**،

او را از مهر خود برخوردار خواهد نمود.

۱۴- ای **زرتشت**.

کیست دوست راستکردار تو؟

و کیست آنکہ

خواهان نیکنامی و پیشرفت

«**انجمن مغان**» می باشد؟

این کس براستی کی گشتاسب دلاور است.

من با سخنان برخاسته از **اندیشه نیک**

مردمان را فرا میخوانم،

تا به پردیس تو ای **مزدا**، راه یابند.

۱۵- ای فرزندان هیچدسپ اسپنتمان،
اکنون به شما چیزی خواهم آموخت،
که برای شما بهترین است.
برای شناخت نیک از بد تنها یک راه می باشد
و آنهم هم آهنگی با آئین **راستی** است.
چون این آئین جاودانی است
که همگان را به **اهورا** خواهد رساند.

۱۶- ای فرشوستر هوگوا،
با یاران خود بدانجا برو که،
ما هر دو می خواهیم،
و آن جائی است که فروغ خوشبختی بدرخشد،
جائی که **آرامش** همراه با **راستی** باشد
جائی که **اندیشه نیک** فرمانرواست
و جائی که شکوه **اهورامزدا** نمایان است.

۱۷- ای جاماسب هوگواى خردمند،
من اینک با زبان سروده و نه با سخنان بی موزون
به تو می آموزم،
تا آن را به دل فراگیری و ستاینده آن باشی
هر که نیک را از بد باز شناسد،
اهورامزدا، در پرتو **راستی**،
نگهبان پرتوان او گردد.

۱۸- کسی که به من پیوندد
من بهترین دوستی خود را به او ارمغان میکنم
و در پرتو **اندیشه نیک**.
بهترینها را به او نوید میدهم،
ولی، آنکه با من در ستیز است،
من نیز با او در ستیز خواهم بود
ای **مزدا**. من در پرتو **راستی**.
هر آنچه تو خواهی انجام خواهم داد،
چون این راهی است که
خرده و اندیشه من برگزیده است.

۱۹- خواست **زرتشت**.
ساختن جهانی نوین و تازه است.
کسی که در این راه بکوشد
و آنرا به انجام رساند،
از پاداش **زندگی جاودانه**
برخوردار خواهد گشت،
و در جهان مادی و مینوی،
به آرزوهای خود دست خواهد یافت.
ای **مزدا**.
اینها را، تو همه به من آموخته
و آشکار ساخته ای.

سروده دوازدهم. (یسنا. هات ۴۷)

**اهورامزدا و نیروی
که می آفریند و پیش می برد**

۱- مزداهورا.

با نیروی آفرینندگی و پیشبرنده خود
کسی را به رسانی
و سپس به جاودانگی میرساند
که کردار و گفتارش
همه‌انگ با اندیشه نیک و استوار
به راستی باشد.

۲- این چنین کسی، ای مزداهورا

از نیروی آفرینندگی تو
که پیشبرنده هستند،
بهترین زندگی را بهره خواهد گرفت،
زیرا او در پرتو خرد. راستی و آرامش
گفتار و کردارش را با اندیشه نیک
همگام کرده است.

۳- پس، ای مزدا.

این نیروی آفریننده و پیشبرنده

تو هست کہ این جهان شادی بخش را
از نیست بہ هست آورده و میتوانند بہ
آن آرامش و آسایش دھد.

۴- ای مزدا.

نیروی آفریننده و پیشبرنده تو

از دروغکارانی کہ از اندیشه نیک

روی برتائیده اند، دوری خواهد نمود
و آنها را در رنج و افسوس خواهد گذاشت،
ولی راستکاران را در پرتو خود خواهد گرفت.
چون، راستکردار اگر هم تھی دست باشد،
نزد راستان گرامی است،
و دروغکار اگر هم دارا باشد،
بی ارج خواهد بود.

۵- پس ای مزدا.

دروغکاران از نیروی

آفریننده و پیشبرنده تو

بهره ای نخواهند گرفت.

ولی پیروزی و خوشبختی در پایان

از آن راستکاران خواهد گردید.

۶- ای مزداهورا!

در پرتو روشنائی فروزان
و نیروی آفریننده و پیشبرنده تو
سرنوشت دو گروه،
نیکان و بدان، روشن خواهد گردید،
و با افزایش راستی و گسترش آرامش
بسیاری از جویندگان
سرانجام راه تو را برخواهند گزید.

سروده سیزدهم (یسنا. هات ۴۸)

ایستادگی در برابر خشم وستم

۱- راستی در آن زمان

بر دروغ چیره خواهد گردید

که پرده از روی ریا و فریب

تبهکاران برداشته شود.

آنگاه، ای **اهورامزدا**

ستایش و مهر به تو فزونی خواهد گرفت

و جویندگان **راستی**

به تو روی خواهند آورد.

۲- ای **اهورامزدا**.

پیش از آنکه دودلی به من روی آورد

مرا از دانستی ها آگاه ساز.

آیا راستکردار

بر دروغکار پیروز خواهد شد؟

و آیا

سرانجام این چنین پیروزی،

یک زندگی خوشبخت است؟

۳- توئی ای **اهورامزدا**.

سرچشمه بهترین آموزشها،
آموزشهایی که در پرتو **راستی**.
تو به مردمان ارمغان میکنی.
آنکس که این آموزشها را بدرستی در یابد،
فرزانه ای پیش رونده و پیش برنده خواهد بود
که در پرتو **خرد و اندیشه نیک**
به سوی روشنائی و در راه تو
گام بر خواهد داشت.

۴- ای **مزدا**.

کسی که از **اندیشه نیک** برخوردار است،
کردار و گفتار او به نیکی
و **وجدان** او به روشنی
خواهد گرائید،
و با **خردی** که تو به او ارزانی کرده ای،
سرانجام،
نیک را از بد جدا خواهد نمود

۵- ای آرامش.

مگزار که

فرمانروایان بد خو و ستمگر

بر ما چیره شوند،

چون نیاز ما به فرمانروایانی است،

که با **خرد** و دانش و **کردار نیک**

رهنمای مردم گردند.

پاکیزگی برای مردم

و آبادی برای جهان بهترین است،

چون، جهان را باید بدرستی پرورش داد،

و آن را به سوی روشنائی برد.

۶- براستی، بهترین پناهگاه،

زمینی است که **آرامش**

در آن فرمانرواست،

زمینی که **اهورامزدا**.

در آغاز آفرینش و در پرتو **راستی**.

روی آن گیاه و سبزه رویانده،

و به مردمانش دو دهش **اندیشه نیک**

و نیروی **خودچیرگی** ارمغان کرده است

۷- شما که

به **اندیشه نیک** دل بسته اید،

خشم را از خود دور کنید

و در برابر ستم بایستید.

و در این راه، برای گسترش آئین **راستی**.

به نیروی هم‌زمان پاک سرشت بیوندید

تا به سرای **اهورامزدا** راه یابید.

۸- ای **اهورامزدا**.

چه اندازه آرزو دارم که در پرتو **راستی**

از نیروی درونی خود **چیرگی** بهره مند گردم،

و برتر از آن چه اندازه خواهانم

که تو خود را به یاران من آشکار کنی

و پاداش **اندیشه نیک** را به آنها ارمغان نمائی

تا در زندگی پیشرو و شکوفا گردند.

۹- ای **مزدا**.

چگونه بدانم که در پرتو **راستی**.

تو بر همگان،

حتی بر کسانی که در پی آزارمنند

فرمان میرانی؟

پس چگونگی کارکرد **اندیشه نیک** را به من بیاموز،

تا رها کنندگان آزادیبخش، **سوشیان** ها هم بدانند

که آنها هم از پاداش بهره مند خواهند گردید

۱۰- ای **مژدا**!

آیا روزی خواهد آمد که
مردم آئین تو را در یابند؟
و پلیدی و دروغ و آز
از پهنه گیتی بر انداخته شود؟
چون با چنین ا بزارهایست
که رهبران فریبکار دینی،
مردم را گمراه کرده
و فرمانروایان ستمکار و بداندیش
به کمک آنها فرمان می رانند.

۱۱- ای **مژدا**!

کی کشور پر از کشتزارهای سبز و خرم
و خانمان ها خوب و آباد خواهند گردید؟
و کی در پرتو **راستی**
آرامش به سراسر کشور سایه خواهد افکند؟
و در برابر یورش دروغکاران ستمگر
چه کسی ایستادگی خواهد نمود،
و به چه کسی دانش و بینش
و **اندیشه نیک** خواهد رسید؟

۱۲- ای مزدا.

سودرسانان آزادی بخش کشورها، **سوشیانها**

کسانی خواهند بود

که در پرتو **راستی**.

وبا پیروی از **اندیشه نیک** و آموزشهای تو

آرمانی را که به آنها داده شده

به انجام رسانند،

و خشم و ستم را از میان بردارند.

سروده چهاردهم (یسنا، هات ۴۹)

ایستادگی در برابر فرمانروایان ستمگر

۱- دیرگاهی است که دشمن من بندو،
در برابر من ایستادگی میکند،
و نمیگزارد فریب خوردگان را آگاه نمایم
پس تو ای **مزدا**،
بسوی من آی و مرا توانائی بخش،
تا با **اندیشه نیک**،
او و همانند او را از گمراهی برهانم.

۲- ای **مزدا**
زشتکاریهای بندو مرا نگران کرده است،
زیرا کیش او دروغ و فریب
و دوری جستن از **راستی** است،
نه در درون او **آرامش** پیشبرنده است
و نه **اندیشه نیک** در او راهی است.

۳- ای **مزد**!

تو این آئین و این آموزش را،
برای زنان و مردان آنگونه استوار نموده ای
که، **راستی** سودبخش است و دروغ زیان آور.
از این روست که،
من خواهان پیوند با **اندیشه نیک** هستم،
و وابستگی هایم را با دروغکار پاره میکنم.

۴- کسانی که

با کردار و گفتار بد،
خشم و ستم را می افزایند،
و مردم سازنده و آبادگر را،
از کار خود باز میدارند،
و همیشه در پی آزارند،
تبهکارانی هستند که
سرشت و **وجدان** مردم را
به دروغ و گمراهی می کشانند.

۵- ولی آنکس که

دل و جان و **وجدان** خود را
با **اندیشه نیک** پیوند داده،
و در راه **راستی** و **آرامش** گام برمیدارد،
سرانجام، ای **مزد**!
در **سرای جاودانی** تو جای خواهد گرفت.

۶- ای اهورامزدا.

مرا از آنچه در **خرد** و اندیشه توست،
آگاه کن،

تا در پرتو **راستی**

آئین تو را درست دریابم
و به دیگران بیاموزم.

۷- ای اهورامزدا.

باشد که مردمان،

با **اندیشه نیک** و از روی **راستی**.

پیام مرا بشنوند.

و در آن زمان،

تو خود گواه خواهی بود که،

از یاران و خویشان،

کدام یک برابر آئین تو زندگی میکنند،

تا برای همکاران راهنمایی ارزنده باشند.

۸- ای مزداهورا.

از تو خواستارم که،

که بهترین شادمانی را در پرتو **راستی**

به فراشوستر، ارمغان کنی،

و چنین پاداشی را هم به دیگر یارانم ببخشی.

باشد که همیشه ما رهرو راه تو باشیم.

۹- ای جاماسب خرد مند،

باشد که،

آن یاور کوشائی که برای رهائی مردم آفریده شده،

به این آموزشها گوش فرا دهد،

که راست گفتار هرگز اندیشه پیوند با دروغ

را در خود نپروراند

و کسانی که دارای **وجدان روشنند**،

از بهترین پاداشها برخوردار گردند،

و سرانجام به **راستی** پیوندند.

۱۰- ای **مزدا**.

من در پرتو **اندیشه نیک**.

تن و جان و روان راستکاران رابه تو می سپارم،

تا نگه دار آنها باشی.

و می ستایم، **آرامش** افزاینده،

و می ستایم تو را

که توانای بزرگ و نیروی پایدار و جاودانی هستی.

۱۱- و این را نیز میدانم،

که روان فرمانروایان ستمگر،

و بد کرداران سیه دل و بد اندیش،

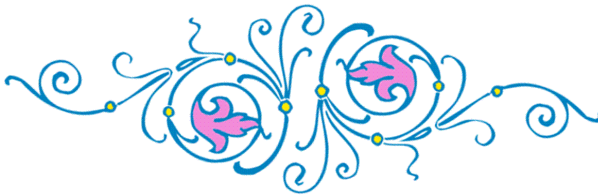
در سرای دروغ جای خواهد گرفت.

براستی اینان،

سر نشینان سرای دروغ خواهند بود.

۱۲- ای اهورامزدا.

ستایش کنندگان تو
که خود را با راستی هماهنگ کرده اند
از چه پاداشی برخوردار خواهند گردید؟
آیا زرتشت هم که در پرتو اندیشه نیک
با سروده های خود تو را می ستاید
از آن بهره مند خواهد شد؟

سروده پانزدهم (یسنا. هات ۵۰)

با گاتهای اندیشه بر انگیز تو را می ستایم. ای مزدا

۱- ای مزداهورا!

روانم را چه کسی یاری خواهد داد؟
و چه کسی،

جز راستی و اندیشه نیک

دشواری های زندگی را برای من
و یارانم را خواهد گشود؟

۲- ای مزدا!

کسی که

همیشه در اندیشه سود خویش است،

چگونه میتواند به جهان

خرمی و شادمانی بخشد و آنرا آباد گرداند؟

و چگونه کسانی

که هماهنگ با **راستی** زندگی میکنند،

در منزلگه خردگرایان که از

فروغ تابناک تو روشن است

به سر خواهند برد؟

۳- ای **مزدا**!

راستی به کسی روی خواهد کرد،
که در زندگی **اندیشه نیک** و
نیروی خودچیرگی
راهنمای او باشند.
در پرتو این نیروهاست، که او
جهان ستم دیده را باز ساخته
و آباد خواهد گرداند.

۴- ای **مزداهورا**!

می ستایم تو را،
و می ستایم **راستی** و **اندیشه نیک** را
و نیروی **خودچیرگی** را،
و در پی آنم که رهرو راه تو باشم،
تا در **سرای سرود**.
به سخنان دوستداران تو گوش فرا دهم.

۵- ای **مزداهورا**!

و تو ای **راستی**،
به سوی سراینده **گاتها**
روی آورید، و به او مهر ورزید،
تا او، با یاری و پشتیبانی شما بتواند
مردمان را
به سوی روشنائی راهنمائی کند.

۶- ای **مزدا**.

من، **زرتشت**، دوستدار **راستی**.
با آوای بلند، با **گاتهای** اندیشه برانگیز
تو را می ستایم،
باشد که
همیشه سخنانم را با **خرد** بیارائی،
و در پرتو **اندیشه نیک**.
آئین خود را به من نمایان کنی.

۷- ای **مزدا**.

من، با **گاتهای** اندیشه زای
تو را با بهترین سخنان
می ستایم و راه تو را می پویم،
تا در پرتو **راستی** و **اندیشه نیک**.
مرا رهنما شده و به پیروزی رسانی

۸- ای **مزدا**.

من، با **گاتهای** اندیشه برانگیز
و با دستهای برافراشته
به تو روی می آورم
و همچون آزاده ای،
در پرتو **راستی** به تو نیایش میکنم
تا همگام با **اندیشه نیک**
به تو نزدیک شوم.

۹- ای **مزدا**.

با **گاتهای** اندیشه زای

و در پرتو **راستی**.

با کرداری برخاسته از **اندیشه نیک**

به سوی تو میایم،

و تاروزی که

از ژرفناترین راز هستی آگاه نگردم،

همچنان

خواهان دریافت

دانش بزرگ تو خواهیم بود.

۱۰- ای **اهورامزدا**.

کارهائی که در گذشته انجام داده ام،

و در آینده انجام خواهم داد،

همه از **اندیشه نیک** برخاسته

و بر خواهند خواست.

چه این کارها چون روشنائی خورشید،

و سپیده بامدادی،

همگی در راه **راستی**

و گرامی داشت آئین تو بوده

و خواهند بود.

۱۱- ای مزدا!

تا زمانی که مرا تاب و توان است،

در پرتو **راستی**،

تو را خواهم ستود.

باشد که تو ای هستی آفرین،

در پرتو **اندیشه نیک**

بالاترین آرزوی رهروانت را

که نو کردن و تازه نمودن جهان است،

برآورده سازی.

سرودہ شانزدهم (یسنا. ہات ۵۱)

کسانی کہ در اندیشہ و گفتار و کردار نیک بہ ہم پیوستہ اند

۱- نیروی خودچیرگی

برخاستہ از راستی. ارمغان گرانبھائی است
کہ در دل رھروان راہ **مزدا** می فروزد،
و آنها را بسوی
بھترین کردار رھنما میشود.
ای **مزدا**، مرا از این نیرو بہرہ مند نما.

۲- ای اھورامزدا.

من کردارهای خود را،
نخست بہ تو، آنگاہ بہ راستی
و سپس بہ آرامش ارمغان میکنم.
و تو،
فرمان دلخواہ خود را بہ من بگو،
و نیایش کنندہ ات را بہ پیروزی رسان.

۳۔ کسانی کہ با
اندیشہ و گفتار و کردار نیک

بہ ہم پیوستہ اند،
و بسوی تو، ای **مزدا**
برای آموختن می آیند،
رہروان آئین تو اند.
چون تو نخستین
و بالاترین آموزگار آنانی.

۴۔ ای **مزدا**!

کی نیایش کنندگان
از مہر تو سرشار خواهند گردید؟
و چہ زمانی پاداش تو
آنها را در برخواہد گرفت؟
با **راستی** چگونہ میتوان ہمراہ گردید؟
و کی میشود بہ **آرامش** رسید؟
کجا **اندیشہ نیک** را میتوان یافت؟
و چگونہ میتوان
نیروی **خودچیرگی** را
در درون خود فرمانروا نمود؟

۵ - ای **مزدا**.

این همه پرسش را
من از اینرو از تو کردم، که بدانم،
آبادگری که با کردار درست و با فروتنی
به **خرد** سازنده راه یافته
و برای مردمان
رهبری دادگر شناخته شده
چگونه میتواند،
در پرتو **راستی**.
این جهان را پیشرفت دهد
و آنرا آباد گرداند.

۶ - **اهورا مزدا**.

با فرمانروائی خود،
به کسی که
در راه سازندگی گام بردارد،
پاداشی بهتر از خوب خواهد بخشید،
و به کسی که ویرانگر باشد،
و در راه آبادانی جهان نکوشد،
در پایان،
انجامی بدتر از بد خواهد رسانید.

۷- ای مزدا.

تو کہ با **خرد** پیش برندہ خود
زمین بارور و زندگی و آب و گیاه را
آفریدی،

پس **رسانی** و **جاودانگی** را ہم
به من ببخش،

و در پرتو **اندیشہ نیک**.

تندرستی تنی و نیروی روانی و استواری،
و زندگی تازه را
به من ارمغان کن.

۸- ای مزدا.

پیام تو را به جویندگان دانش

آشکار خواہم نمود،

و بہ آنها خواہم گفت

کہ سرانجام دروغکار رنج است،

و سرنوشت راستکار، خوشبختی است.

بیگمان شادمانی بکسی روی میآورد

کہ این پیام اندیشہ برانگیز را

بہ جویندگان برساند.

۹- ای **مزدا**!

تو هر دو گروه را:

رهروان **راستی** و هواخواهان دروغ را

از راه آتش فروزان می آزمونی،

و به هر دو گروه،

بر پایه کردارشان پاداش میدهی.

و این آئین زندگی را که

رنج برای دروغکار

و خرسندی برای راستکردار است،

به درستی می نمایانی.

۱۰- ای **مزدا**!

کسی که

در راه ویرانی جهان می کوشد،

آفریده و پیرو دروغ می باشد.

پس من برای خود و یارانم،

راستی را فرا میخوانم که

به سوی ما آید،

و ما را به پیروزی رساند.

۱۱ ای مزدا.

آن دوست یکرنگی کہ بہ
زرتشت اسپنتمان یاری دھد
چہ کسی میتوان باشد، جز انکس کہ
کہ با **راستی** خود را ہماہنگ کردہ
و با **آرامش** ہمگام شدہ است؟
چنین کسی کہ رھرو **راستی**
و پیرو **اندیشہ نیک** است،
بدرستی
شایستہ ہموندی **انجمن مغان** می باشد.

۱۲- پیروان رھبر دروغین
کہ با فریب گمراہ گشتہ اند،
نمیتوانند بہ آن خوشبختی کہ
زرتشت اسپنتمان نوید آنرا دادہ برسند.
زیرا آنان
کامیابی را تنها در سود خود می جویند،
و نہ در خوشبختی مردمان

۱۳- بدین سان،

با سرپیچی از آئین **راستی**

وناهمگونی با هنجار و قانون هستی،

دروغکار **وجدان** خود را تیره کرده،

و در گزرگاه داوری،

دچار سرزنش **روان** خود خواهد گردید

و تشویش هراس به او روی خواهند آورد.

این پیامد کردار و گفتار اوست.

۱۴- و همچنین،

پیشوایان فریبکار دینی،

که از داد و آئین زندگی و آبادسازی

روی گردانده،

و با آموزشهای فریبکارانه خود،

مردم را به گمراهی،

و جهان را به ویرانگی می کشند،

در پایان در سرای دروغ

جای خواهند گرفت.

۱۵- پاداشی که **زرتشت**.

به **انجمن مغان** نوید داده است،

سرای سرود است،

که از آغاز،

جایگاه رسیدن به **اهورامزدا** است.

من این پاداش را،

که در پرتو **اندیشه نیک و راستی**

به دست می آید،

به شما مزده می‌دهم.

۱۶- کی گشتاسب،

در پرتو **انجمن مغان**

و سروده های برخاسته از **اندیشه نیک**.

به پاداش دانش درونی رسید،

دانشی که با آن،

اهورا مزدا.

ما را بسوی خوشبختی میبرد.

۱۷- فرשוستر هوگو

زندگی خود را بادلباختگی

برای پیشرفت این آئین پاک

ارمغان کرده است.

باشد که **اهورامزدا**، آرزوی او را

برای دست یافتن به **راستی** یاری دهد.

۱۸- جاماسب هوگو،

برای دست یافتن به روشنائی درونی،

آئین **راستی** را برگزید،

و با **اندیشه نیک** به آن دانش دست یافت.

ای **اهورامزدا**.

این دانش را به تمام رهروان راهت ارزانی دار

۱۹- مدیوماه اسپنتمان،

که زندگی خود را

در راه شناخت آئین تو، ای **مزدا**

و گسترش آن گذاشت، دریافت

که تنها از راه کار و کوشش است

که میتوان نیروی درونی این آئین را آموخت

و آن را برای یک زندگی بهتر به کار گرفت.

۲۰- پس،

ای **امشاسپندان** همه همگام،

ما که همیشه شما را ستایش کرده ایم،

آئین **راستی** و **اندیشه نیک** را

بما بیاموزید تا به **آرامش** دست یابیم.

و در این راه **اهورامزدا** را نیایش کرده

و از او یاری میجوئیم.

۲۱- کسی که در پرتو اندیشه نیک
به نیروی خودچیرگی دست یافته،
و به آرامش رسیده و
با اندیشه و گفتار و کردار خود،
آئین راستی را گسترش میدهد.
اهورامزدا به چنین کسی،
وجدان روشن ارمغان خواهد نمود.
من هم نیز،
برای او خواهان نیک بختی هستم.

۲۲- اهورامزدا.
کسانی که در پرتو راستی،
به او روی آورند،
چه در گذشته و چه اکنون باشد،
می شناسد.
من هم آنها را می ستایم،
آنها را با نام نیک یاد میکنم،
و درودهای خود را
به آنها ارمغان می نمایم

سروده هفدهم (یسنا. هات ۵۲)

گزینش همسر و آزادی

۱- اکنون،

بهترین آرزوهای من، زرتشت اسپنتمان

برآورده شده،

زیرا **اهورامزدا**. بر پایه هم آهنگی

اندیشه و گفتار و کردار من با راستی.

جاودانه به من زندگی خرم و نیک بخشیده،

و مردمان،

حتی آنان که با من دشمنی میورزیدند،

آئین ورجاوند او را پذیرفته

و آنرا در زندگی خود وارد کرده اند.

۲- پس شما هم،

با اندیشه و گفتار و کردار نیک

بسوی **مزدا** روید،

و دل و اندیشه خود را بر او باز کنید.

کی گشتاسب، پشتیبان **زرتشت**

و فرشوستر خردمند، آئینی را برگزیده اند،

که **اهورا** آنرا به

سودرسانان آزادی بخش، **سوشیانها**.

نمایان کرده است.

۳- و تو ای پورچیستای اسپنتمان هیچدسپ،
جوان ترین دخترم،
آنکس را برای همسری خود گزینش کن
که به **اندیشه نیک** و آئین **راستی**
پای بند باشد.

پس در این راه، بنام **مزدا**.
نخست با **خرد** خود رایزنی نما
و از او پرسش کن،
و سپس با **آگاهی** و **آرامش** گزینش نما.

۴- من، «پورچیستا»،
چنین کسی را برخواهم گزید
و دوست خواهم داشت.
باشد که با سرفرازی
در برابر شهروندان و همکاران و خانواده
و پدر و شوهر و در پرتو **اندیشه نیک**
همیشه رهرو راه **مزداهورا** باشم.

۵- پس اکنون، من، «**زرتشت**»
این سخنان را به شما می گویم،
ای نو عروسان و ای تازه دامادان،
پندم را با **خرد** بشنوید و به یاد سپرید،
و با **وجدان** خود دریابید و به کار بندید:
پیوسته زندگی با **اندیشه نیک** کنید،
و هر یک از شما در **راستی**
از دیگری پیشی گیرید،
تا زندگی را با خوشی و خرمی سرکنید.

۶- ای مردان و ای زنان،
بدانید که در این جهان،
دروغ تباه کننده زندگی است،
پس از آن دوری کنید و آنرا نگسترانید.
و این بدانید که آن خوشی
که با فریفتن دیگران بدست آید،
مایه رنج و اندوه است،
چون تبهکارانی که با **راستی** در نبرند،
خوشبختی را در زندگی خود نابود می کنند.

۷- و پاداش **انجمن مغان**

تا روزی برای شما خواهد بود که
در پیمان خود، چه در بلندی و چه در پستی،
استوار باشید.
ولی اگر اندیشه دروغ به شما چیره گشت،
و با شکستن پیمان،
به آئین **انجمن مغان** پشت نمودید،
جز افسوس و اندوه در زندگی
چیز دیگری نخواهید یافت.

۸- پس،

افسوس و اندوه سرانجام کسانی است
که فریب خورده
و به گروه بدکرداران پیوسته اند.
بشود که،
در پرتو فرمانروائی درست،
فریبهای تباه کننده، از میان برود،
و زنان و مردان،
در خانه ها و شهرها با **آرامش** و خرمی
زندگی کنند،
و روشنائی **مزدا** به آنها روی آورد.

۹- کژاندیشان تبھکار
کہ در نبرد با **راستی** هستند،
و خردگرایان را کوچک می شمارند،
حتی با خویشتن خود در ستیزند.
کجاست آن رهبر راستکرداری کہ
در برابر آنها بر خیزد و
بدکاری را در آنها نابود کند؟
ای **مزدا**.

تنها با فرمانروائی مینوی توست کہ،
راستکرداران از بهترین زندگی برخوردار
خواهند شد.

پیوست ۱

اوستا چیست؟

همانگونه که در پیشگفتار این کتاب گفته شد، برای نگهداری از سرودهای اهورائی زرتشت «گاتها»، ایرانیان آنرا در میان مجموعه ای از نوشتارهای گوناگون که بعدها نام «اوستا» به خود گرفت جای دادند.

در درازای سده ها، کتاب اوستا، به غلط، نام «کتاب آسمانی آئین زرتشت» به خود گرفت. در حالیکه هیچ کدام از نوشتارهای اوستا، به جز همین ۱۷ سروده ای که از دید خوانندگان گزشت. از بزرگ آموزگار، زرتشت نیست. نه تنها کتاب اوستا از آن بزرگ آموزگار نیست بلکه بسیاری از مفاهیم آن با خرد و در نتیجه با گاتها در تضاد هستند.

اوستا که به معنی «دانش درونی» است، در درازای سده ها بوسیله کسانی نوشته شده که نه ما نامی از آنها می دانیم و نه میدانیم کی هستند.

این کتاب دارای شش بخش میباشد. بخش یکم همان گانهای مقدس می باشد که از دید خوانندگان گرامی گزشت. گاتها در ۱۷ سروده و در ۵ آهنگ و وزن شعری سروده شده که دارای ۲۳۸ بند می باشد. این ۵ آهنگ و وزن شعری به نام های زیر می باشند:

۱- آهَنَوَد گاتها، که شامل ۷ هات است و از هات ۲۸ تا ۳۴ می باشد.

۲- اَشَتَوَد گاتها، که دارای ۴ هات و از هات ۴۳ تا ۴۶ می باشد.

۳- شَپَنَتَمَد گاتها، دارای ۴ هات، یعنی از هات ۴۷ تا ۵۰ را در بر میگیرد.

۴- وَ هُوخَشَتَر گاتها، دارای یک هات یعنی هات ۵۱ است.

۵- وَبِشَتَوِاشَت گاتها، شامل یک هات و آن هم هات ۵۳ می باشد.

گاتها در لابلای بخش دوم اوستا بنام «یسنا» که خود ۷۲ بخش می باشد گزارشته شده. در اوستا، گاتها و نوشتارهایی که با لجه گاتائی و یا مطالبی نزدیک به گاتها که شاید از یاران و دانشجویان نزدیک زرتشت بوده اند،

ستوت یسن (Staota yasna) نامیده میشوند. از جمله هفت سروده که به آن «هفتنگ هائیتی» میگویند که نیایشهای مهمی همچون «آشم وهو» و «یتاهو» که در رویه های ۲۱ و ۲۲ این کتاب آورده ایم در آن قرار گرفته اند.

بخش دوم اوستا، همانگونه که در بالا نوشته شد «یسنا» نامیده شده و دارای ۷۲ بخش و بیشتر ویژه نیایش به ایزدان آریائی می باشد.

بخش سوم اوستا، ویسپرد است که درباره نیک کرداران می باشد. بخش چهارم اوستا، کتابی است بنام خُرده اوستا، که نمازهای روزانه در آن نوشته شده است. این بخش در زمان ساسانیان نوشته شده و به زبان پهلوی می باشد. بسیاری از مفاهیم خُرده اوستا با گاتها و اندیشه خردگرایی زرتشت در تضاد است. بخش پنجم اوستا، بنام یشت ها است، که از سروده ها و نیایشهایی درست شده اند که بیشتر آنها به دوران پیش از زرتشت میرسند. در این بخش از ایزدانی همچون میترا (مهر)، آناهیتا (آب)، آزر (آتش) و غیره بسیار نام برده شده.

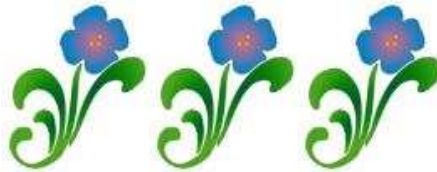
بخش ششم اوستا، بنام «وندیداد» هست که در برگیرنده قانونهای آریائی می باشد. شاید این کتاب در زمان مادها آغاز شده و تکمیل آن تا پس از ساسانیان ادامه پیدا کرده است. این کتاب هم مانند کتاب خُرده اوستا (با اینکه بیش از سد واژه گاتائی در آن بکار رفته) هیچ ارتباطی با سخنان اهورائی زرتشت که در گاتها ندارد.

بنابراین کتاب اوستا، تنها یک ارزش تاریخی و فرهنگی دارد که بیشتر آن در زمان فراموشی زبان گاتها نوشته شده اند.

در این کتاب دو لجه وجود دارد، یکی لجه گاتائی که با آن سروده های زرتشت و سروده های نزدیک به آن گفته شده که لجه خاور ایران بوده و دیگر لجه اوستائی است که بیشتر در باختر ایران رایج بوده.

این دو لوجه با خط بسیار کاملی که به آن دین دبیره میگویند (به رویه ۹ نگاه کنید) که در سده سوم میلادی به وسیله موبدان زرتشتی درست شده به خوبی نمایان گردیده است.

با توجه به آن چه گفته شد، امروز، تنها کتابی که از بزرگ آموزگار، زرتشت در دست می باشد همان گاتها است که تمام آن بر پایه خرد استوار شده و هیچگونه خرافات و دوگانگی در آن به چشم نمیخورد.

پیوست ۲

یادآوری چند واژه مهم در گاتها

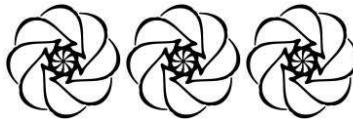
این واژه ها را آنگونه که بزرگ آموزگار، زرتشت با زبان خود در گاتها بیان کرده و برابر پارسی آنها را برای یادآوری شما، دو باره در زیر تکرار میکنیم:

Ahura Mazda	خداوند جان و خرد یا سرچشمه زندگی و خرد
Asha	راستی یا قانونی که به یک زندگی و یک جامعه خوشبخت نظم میدهد
Vohu Manah	اندیشه نیک
Khashathra	نیروی خود چیرگی یا فرمانروائی به جهان درونی
Armaiti	آرامش
Haurvatat	رسانی و تکامل
Ameretat	جاودانگی یا زندگی جاوید
Saoshyant	سودرسانان و رهانی دهندگان
Seraosha	ندای درونی، سروش
Daena	وجدان یا بینش و آئینه درونی
Daena Vañuhi	وجدان روشن
Ushta	خوشبختی
Garo Demana	سرای سرود یا پردیس اهورائی
Amesha Spenta	فروزه های جاودان (اهورا مزدا)
Vastar	راستگزار
Manthra	پیام های اندیشه برانگیز
Manthran	آوردنده پیام های اندیشه برانگیز
Dregvant	دروغکار
Gaya	زندگی
Druj	دروغ
Ratu	رهبر
Gaetha	زمین

فهرست

رویه	پیشگفتار
۴	شیوه نوشتن چندی از واژه های پارسی
۵	درباره این نسخه از گاتها و سپاسها
۷	در باره گاتها
۱۰	چکیده گاتها
۱۲	ساختمان بندی جهان اهورائی
۱۴	ویژگیها و ارزش ها در گاتها
۱۹	انجمن مغان
۲۱	سه نیایش بنیادین در آئین زرتشت
۲۳	درباره زرتشت و خانواده او
۲۴	زرتشت، اروپا و آغاز دانش زرتشت شناسی
۲۴	سروده ها
۳۵	سرود یکم (یسنا، هات ۲۸)
۴۰	سروده دوم (یسنا، هات ۲۹)
۴۵	سرود سوم (یسنا، هات ۳۰)
۵۰	سروده چهارم (یسنا، هات ۳۱)
۶۰	سروده پنجم (یسنا، هات ۳۲)
۶۷	سروده ششم (یسنا، هات ۳۳)
۷۳	سروده هفتم (یسنا، هات ۳۴)
۸۰	سروده هشتم (یسنا، هات ۴۳)
۸۸	سروده نهم (یسنا، هات ۴۴)
۹۸	سروده دهم (یسنا، هات ۴۵)

۱۰۴	سروده یازدهم (یسنا، هات ۴۶)
۱۱۳	سروده دوازدهم، (یسنا، هات ۴۷)
۱۱۶	سروده سیزدهم (یسنا، هات ۴۸)
۱۲۱	سروده چهاردهم (یسنا، هات ۴۹)
۱۲۷	سروده پانزدهم (یسنا، هات ۵۰)
۱۳۲	سروده شانزدهم (یسنا، هات ۵۱)
۱۴۲	سروده هفدهم (یسنا، هات ۵۳)
۱۴۶	<u>پیوست ۱: اوستا چیست؟</u>
۱۵۰	<u>پیوست ۲: یادآوری چند واژه مهم در گاتها</u>

فهرست کتابها

محل چاپ	نام کتاب	نام نویسنده
ایران	گاتها. سرودهای مینوی زرتشت (تهران ۲۰۰۲)	حسین وحیدی
آمریکا	ستوت یسن ۱۳۵۹ (۱۹۸۱) و سرودهای پاک زرتشت اسپنتمان	علی اکبر جعفری
آمریکا	گاتها یا سرودهای آسمانی زرتشت (لس آنجلس ۱۹۹۹)	موبد فیروز آزرگشسب
ایران	برگردان هفت هات نخستین (تهران ۲۰۰۴)	آبتین ساسانفر
آمریکا	گاتهای زرتشت (به انگلیسی)	ستانلی اینسلر
انگلستان	بخشهایی از گاتها (به انگلیسی)	ماری بویس
هند	گاتها یا سرودهای اتروان زرتشت (به انگلیسی) نوساری ۱۹۳۳	ژ = م چاترجی
هند	سرودهای مقدس زرتشت (به انگلیسی) (بمبئی ۱۹۵۱)	ایرچ تاروپوروالا
پاکستان	آموزشهای زرتشت ۱۹۷۵	ت = ر = ستنا
فرانسه	سروده های زرتشت ۱۹۵۰ (به فرانسه)	ژک دوشن گیمن

فرانسه	زند اوستا؛ ۱۸۸۲ در سه جلد (به فرانسه)	جیمز دار مستتر
هند	گاتها در دو جلد (بمبئی ۱۹۵۲)	ابراهیم پور داود
آمریکا	اوستا ، کتاب مقدس پارسیها ۱۸۹۶ (به انگلیسی) چاپ اشتوتگارت	کارل گلدنر
انگلستان	سروده های مقدس زرتشت (به انگلیسی) لندن ۱۹۲۴	دینشاه ایرانی
آلمان	گاتهای زرتشت چاپ لپزیک ۱۹۰۰	لورنس میلز
هند	گاتهای مقدس زرتشت بمبئی ۱۹۵۲	بهرام گور انکلساریا
انگلستان	سروده های زرتشت لندن ۱۹۵۲	دستور فرامرز اردشیربد و پیلو ننوتی
فرانسه	اوستا. کتاب مقدس زرتشتیان (به فرانسه)	شارل هارلز
ایران	فرهنگ واژه های اوستانی؛ چهار جلد ۱۳۶۹	احسان بهرامی
انگلستان	دستور اوستا ۱۸۹۲	ویلیام جکسون